

FORVENTNINGER OG UDFORDRINGER

BLANDT FORÆLDRE TIL IDRÆTSAKTIVE
BØRN I MØDET MED FORENINGSLIVET

**“...Det var lidt overraskende for mig,
at der var så stor en forventning til
forældrenes engagement...”**

(Far, to døtre 6 år, svømning)

© Danmarks Idrætsforbund, maj 2023

undersøgelsen er gennemført af Center for Ungdomsstudier (CUR)

Danmarks Idrætsforbund

Brøndby Stadion 20
2635 Brøndby
www.dif.dk

Center for Ungdomsstudier (CUR)

Steenwinkelsvej 19
1966 Frederiksberg
www.cur.nu

INDHOLDSFORTEGNELSE

1.0 INTRODUKTION	4
1.1 Lidt om rapporten	5
1.2 Tak til.....	6
2.0 UNDERSØGELSENS METODISKE TILGANG	7
2.1 Spørgeskemaundersøgelse	7
2.1.1 Vægtning af data	7
2.1.2 Respondenternes alder og køn	8
2.1.3 Barnets alder og køn	9
2.1.4 Respondenternes foreningserfaring	9
2.1.5 Forskelle på fædre og mødre	10
2.1.6 Sammenhæng mellem forældrenes foreningserfaring og idrætsgren	11
2.1.7 Sammenhæng mellem geografi og idrætsgren	11
2.1.8 Sammenhæng mellem barnets alder og idrætstype	12
2.2 Informanter i interviews	12
2.3 Opsummering	12
3.0 FORÆLDRENES OPLEVELSE AF FORÆLDER/FORENINGSSAMARBEJDET	13
3.1 Hvorfor begyndte barnet til den pågældende idræt?	14
3.2 Hvor vigtigt er det, at ens barn dyrker idræt i en forening?	18
3.3 Hvad skyldes valget af den forening, barnet er aktiv i?	23
3.4 Kender forældrene til kulturen i den sport, som deres barn dyrker?	24
3.5 Ved forældrene, hvad foreningerne forventer af dem?	26
3.5.1 Når forældrene ikke ved, hvad der forventes af dem	29
3.6 Hvilke forventninger har forældrene til foreningen?	29
3.7 Er forældrene tilfredse med hhv. foreningen, trænerne, forældreinddragelse og kommunikation?	30
3.8 Forældrenes oplevelse af foreningernes kommunikation	32
3.8.1 Hvad synes forældrene om mængden af information fra foreningen?	32
3.8.2 Hvad synes forældrene om mængden af information fra træneren?	33
3.8.3 Oplever forældrene et behov for forældremøder?	35
3.9 For forældrene er idrætten meget mere end blot en aktivitet - opsummering	38
4.0 FORÆLDRENES PERSPEKTIV PÅ FORÆLDER/BARN-RELATIONEN I EN IDRÆTSSAMMENHÆNG	40
4.1 Ved forældrene, hvordan de bedst støtter deres barn i dets idrætsdeltagelse?	40
4.1.1 Oplever forældrene, at det er svært at snakke med deres barn om dets idrætsdeltagelse?	43
4.1.2 Oplever forældrene, at de ved, hvordan de kan/bør håndtere barnets op- og nedture?	46
4.1.3 Den store udfordring i forhold til at støtte sit barn er 'tid' og høje krav til forældreinvolvering	46
4.2 Hvordan oplever forældrene deres egen adfærd i forbindelse med barnets idrætsdeltagelse?	49
4.3 Opsummering	50
5.0 FORÆLDRENES BUD PÅ TILTAG I FORENINGEN	52
5.1 Foreningens kommunikation til forældre	52
5.2 Vejled og støt nye forældre	53
5.3 Tydelig forventningsafstemning: Gør det nemt at forstå, hvordan man engagerer sig	54
5.4 Opsummering	55
6.0 DET ER IKKE KUN BØRNENE DER GÅR TIL IDRÆT! - EN PERSPEKTIVERENDE OPSAMLING	56
Mange udfordringer – fire anbefalinger	58
BILAG 1	60
Forældrenes rolle i deres børns idrætsdeltagelse - nogle få nedslag fra forskningslitteraturen	60
Litteraturliste	63

1.0 INTRODUKTION

Rollen som forældre, herunder også som "idrætsforælder", har ændret sig markant de seneste tiår. En stadig voksende andel af forældre har en grundlæggende forståelse af, at alt hvad de gør – herunder deres engagement i f.eks. idrætslivet – har afgørende betydning for deres børns trivsel, udvikling og fremtid. Denne udvikling er af den engelske sociolog Frank Furedi forsøgt indfanget i begrebet "forældredeterminisme" (Furedi 2002), som bl.a. kan komme til udtryk som et stadigt større følelsesmæssigt og tidsmæssigt engagement i deres børns liv. At forældrene, og især fædre, også i praksis bruger mere tid sammen med deres børn, fremgår ret entydigt, når danske forældre bliver spurgt ind til deres tidsforbrug (Bonke & Christensen 2018, VIVE 2022). Studier viser desuden, at forældres involvering i deres børns idrætsliv er steget markant de sidste årtier (Romani 2019; Stefansen et al. 2018; Strandby et al. 2019; Wheeler & Green 2014), men der foreligger ikke megen viden om, på hvilken måde det øgede engagement konkret kommer til udtryk i mødet med foreningsidrætten.

Forældrenes rolle i forhold til især rekruttering ind i foreningslivet har også ændret sig markant. Hvor man tidligere begyndte til sport sammen med sine venner, er det første møde med foreningslivet i 2020'erne for flertallet af børn noget, der foregår sammen med ens forældre. Enten fordi forældrene – på deres børn vegne – træffer et valg om, at det er vigtigt at gå til gymnastik eller lære at svømme, eller fordi det for det store flertal af forældre forekommer helt utænkeligt at sende deres børn alene til træning. Denne udvikling bringer mange foreninger i daglig kontakt med stadig flere forældre, der dog som oftest vælger at holde sig udenfor banen, og i stigende omfang agere "tilskuere" til deres børns sportsaktiviteter. Og hvad går der så gennem deres hoveder, når de sidder der på tilskuerpladserne? Hvilke forventninger har de på deres børns og egne vegne? Hvad udfordrer dem? Har de lyst til at hjælpe til, men ved ikke helt, hvordan de kommer i gang? Det ved vi faktisk ikke så meget om, og det er nogle af de temaer, vi sætter fokus på i denne undersøgelse.

Mere konkret ønsker Danmarks Idrætsforbund (DIF) at indhente viden om forældresegmentet i forhold til deres oplevelse af deres barns deltagelse i foreningsidrætten. DIF ønsker indsigt i, hvad forældre tror og tænker om deres barns idrætsdeltagelse og forældrenes rolle i dette. Derudover ønskes viden om, hvad forældre synes er svært i forhold til at støtte sit barn i hans/hendes idrætsdeltagelse. Undersøgelsen skal bruges som vidensgrundlag for materiale henvendt til forældresegmentet og til foreningerne i deres kommunikation med forældrene.

Som det vil fremgå, er det store flertal af forældre overordnet set tilfredse med tilbuddet i den forening, hvor deres børn er idrætsaktive – faktisk hele 87 pct! – og det store flertal ser deres børns deltagelse i idrætsfællesskabet som meget mere end blot selve aktiviteten. Deltagelse i idrætsfællesskabet hand-

ler for forældrene også om tilegnelse af relationelle færdigheder, mod til læring, evnen til at håndtere udfordringer, et frirum fra præstationskulturen m.v. – og idrætten forstås dermed i vid udstrækning som en central dannelsesarena i deres børns liv.

MEN når det er sagt, er det er også vigtig at være opmærksom på den ret store gruppe af forældre til de ca. 550.000 udøvere i alderen 0-12 år, som føler sig udfordret når det handler om f.eks.:

- at kunne navigere kompetent i foreningskulturen (43 pct)
- at kunne afkode foreningens forventninger til dem som forældre (41 pct)
- at støtte deres børn i deres idrætsdeltagelse (48 pct)

Denne gruppe er f.eks. kendetegnet ved, at det især er forældre til de yngste udøvere, at det er de yngste forældre, at de ikke har den store foreningserfaring og at de er mødre.

I forlængelse af tænkningen omkring "forældredeterminisme" er det for størstedelen også forældre, der i vid udstrækning gerne vil "lykkes" i forhold til deres børns deltagelse i det idrætsliv, som de i udgangspunktet vurderer som en central livsarena, der bidrager positivt til deres børns udvikling. Og det store flertal ser ud til at være parat til at blive klædt på til opgaven – især hvis det kan foregå balanceret i forhold til alt det andet, man også skal nå som børnefamilie!

Her står såvel forbund som lokale foreninger overfor en vigtig udfordring. Vi ved fra forskningen, at engagerede og positivt støttende forældre er helt centrale aktører i forhold til, at børn oplever glæde ved sporten, at sporten opleves som en vigtig del af deres liv samt medvirker til, at de vedbliver med at være en del af fællesskabet omkring sporten (Leff & Hoyle 1995; Knight et al. 2017; Elliot & Drummond 2017). Arbejdet med at klæde forældre på til opgaven med at være positivt støttende idrætsforældre bør dermed være et vigtigt fokusområde i forhold til, at det enkelte barn grundlægger en livslang passion for bevægelse og foreningsliv, men også i forhold til udviklingen af lokale idrætsmiljøer, hvor stadig flere børn og unge vedbliver med at være aktive.

Det er håbet, at undersøgelsens resultater kan være med til at kvalificere dette arbejde!

1.1 LIDT OM RAPPORTEN

Rapporten præsenterer data fra forældre, som har et barn i alderen 0-12 år, der går til en foreningsidræt. Datagrundlaget for rapporten udgøres af:

- 2518 forældrebesvarelser i spørgeskemaundersøgelse.
- 20 forældre, der har deltaget i enkelt- eller gruppeinterviews.

Undersøgelsen har fokuseret på forældre til børn i de syv største børneidrætter i Danmark målt på specialforbundenes medlemstal i aldersgruppen 0-12 år: fodbold, svømning, gymnastik, håndbold, badminton, ridning og tennis.

En mere detaljeret præsentation og beskrivelse af respondenterne i spørgeskemaundersøgelsen skitseres i **kapitel 2** ved en præsentation af undersøgelsens metodiske tilgang og datagrundlag.

Mere specifikt indeholder rapporten følgende tematikker og kapitler:

Kap. 3: Forældrenes oplevelse af forælder/foreningssamarbejdet

I dette kapitel vil vi se nærmere på, hvordan forældre til børn i alderen 0-12 år opfatter deres barns idrætsdeltagelse i foreningen. Herunder afdækkes følgende spørgsmål: Hvilke forventninger har forældrene til foreningen? Ved de, hvilke forventninger, foreningen har til dem? Er de bekendte med kulturen i foreningen/den idræt, deres barn går til?

Kap. 4: Forældrenes perspektiv på forælder/barn-relationen i en idrætssammenhæng

I dette kapitel vil vi afdække, hvorvidt forældre oplever dilemmaer i forhold til at være en god idrætsforælder. Herunder ser vi nærmere på forældrenes viden om, hvordan de motiverer deres barn, og hvordan de håndterer op- og nedture, som barnet oplever i sin idræt.

Kap. 5: Forældrenes bud på tiltag i foreningen

Den sidste tematik i undersøgelsen omhandler forældrenes bud på, hvad de kunne have behov for fra foreningen for at kunne støtte deres barn bedst muligt.

Afslutningsvis præsenteres nogle anbefalinger på baggrund af de fund, der præsenteres undervejs i rapporten.

1.2 TAK TIL.....

Rapporter skriver ikke sig selv, så vi vil gerne sige tak til:

- De specialforbund, der har hjulpet med at finde respondenter
- De 2500+ forældre, der har besvaret survey
- De 20 forældre, der sagde ja til at lade sig interviewe

2.0 UNDERSØGELSENS METODISKE TILGANG

Rapporten præsenterer data fra forældre, som har et barn i alderen 0-12 år, der går til en foreningsidræt. Datagrundlaget for rapporten udgøres af:

- 2518 forældrebesvarelser af spørgeskemaundersøgelsen.
- 20 forældre, der har deltaget i enkelt- eller gruppeinterviews.

Undersøgelsen har fokuseret på forældre til børn i de syv største børneidrætter i Danmark målt på specialforbundenes medlemstal i aldersgruppen 0-12 år: fodbold, svømning, gymnastik, håndbold, badminton, ridning og tennis.

Spørgerammen i både interviews og spørgeskemaundersøgelsen har været bygget op omkring følgende emner:

- Valget af den specifikke sport samt forening, barnet går i.
- Hvorvidt det er vigtigt for forældrene, at barnet dyrker foreningsidræt generelt set.
- I hvilken grad forældrene er tilfredse med den forening, deres barn er aktiv i.
- Hvorvidt forældrene er bevidste om, hvilke forventninger, foreningen har til forældrene.
- Hvilke forventninger forældrene har til foreningen.
- I hvilken grad forældrene oplever, at de kan støtte deres barn i hans/hendes idrætsdeltagelse.
- Hvorvidt der er nogle tiltag, som foreningerne kan gøre for at hjælpe forældrene til at kunne støtte sit barn bedre.

I nedenstående afsnit beskrives nogle centrale metodiske overvejelser. Derudover præsenteres målgruppen af respondenter i spørgeskemaundersøgelsen samt de forældre, der har deltaget i interview.

2.1 SPØRGESKEMAUNDERSØGELSE

I dette afsnit vil vi præsentere, hvordan data fra spørgeskemaundersøgelsen er behandlet, samt hvem forældregruppen af respondenter kan siges at være i forhold til køn, alder, geografi og egen forenings erfaring samt barnets alder, køn og idrætsgren. Spørgeskemaundersøgelsen er udsendt til forældre dels ved direkte kontakt til foreninger, der har en stor børneafdeling, og dels gennem specialforbund efter aftale med forbundskonsulenter.

2.1.1 VÆGTNING AF DATA

Når vi sammenligner andelen af børn fra 0-12 år fordelt på de syv idrætter, som er med i nærværende undersøgelse, kan vi konstatere, at fordelingen af respondenter i undersøgelsen ikke afspejler virkeligheden ifølge DIF's medlemstal. Således adskiller fordelingen af idrætsgrene i undersøgelsen sig fra fordelingen på landsplan ifølge DIF's medlemstal (<https://www.dif.dk/idraetten-i-tal>).

I praksis betyder det f.eks., at "fodboldforældre" ifølge DIF's medlemstal udgør 31% af idrætsforældrene i Danmark, men i denne undersøgelse udgør fodboldforældrene kun 7% af de samlede besvarelser fra idrætsforældre. "Fodbold-forældrene" er således underrepræsenterede i undersøgelsen. Da det er vigtigt, at undersøgelsen er repræsentativ for den gennemsnitlige idrætsforælder, har vi valgt at korrigere for denne forskel ved at vægte data. Dette betyder, at svarene fra eksempelvis "fodboldforældrene" ganges op, så de udgør 31% af svarene i stedet for 7%.

Således vil data præsenteres med udgangspunkt i besvarelser fra 771 "fodboldforældre" og ikke 173 forældre, som er det faktiske antal "fodboldforældre", der har besvaret spørgeskemaet.

Der er således tale om vægtning, fordi svarene fra forskellige idrætter vægtes tungere eller lettere, så fordelingen afspejler landsgennemsnittet baseret på DIF's medlemstal. I tabel 1 ses fordelingen af idrætter før vægtningen, og i tabel 2 ses fordelingen efter vægtningen. Alle tallene i undersøgelsen er vægtede, og dette gælder også for nedenstående afsnit om spørgeskemaundersøgelsens deltagere.¹

1. De medvirkende specialforbund har fået forbundsspecifikke tal, således at det også er muligt at sige noget mere præcist omkring f.eks. håndboldforældres oplevelse af, at være en del af den lokale håndboldklub.

FØR vægtning	Procent	Respondenter	EFTER vægtning	Procent	Respondenter
Fodbold	7%	173	Fodbold	31%	771
Håndbold	47%	1184	Håndbold	10%	251
Gymnastik	5%	131	Gymnastik	19%	473
Ridning	6%	160	Ridning	5%	113
Svømning	7%	165	Svømning	28%	711
Badminton	27%	668	Badminton	5%	121
Tennis	1%	20	Tennis	2%	60
Andet	1%	17	Andet	0%	0
I alt	100%	2518	I alt	100%	2501

Tabel 1: Hvilken sport går dit barn til? FØR vægtning²

Tabel 2: Hvilken sport går dit barn til? EFTER vægtning.

Den "gennemsnitlige idrætsforælder" repræsenterer således især svar fra forældre, der dyrker henholdsvis fodbold (31%), svømning (28%) og gymnastik (19%), mens svar fra forældre til et barn, der dyrker henholdsvis ridning, badminton og tennis udgør de mindste andele. De 17 respondenter, der har svaret "andet", indgår ikke i analysen, da de ikke tilhører en af de syv undersøgte idrætter.

2.1.2 RESPONDENTERNES ALDER OG KØN

Når vi ser på den kønsmæssige fordeling af forældrerespondenter, ser vi, at det i lighed med erfaringer fra tilsvarende undersøgelser, især er mødre og bonusmødre, der har deltaget i undersøgelsen: 73% af respondenterne er kvinder (mor/bonusmor) og 27% af respondenterne er mænd (far/bonusfar).

De yngste respondenter er 26-30 år (3%) og de ældste er 51-55 år (4%). Den hyppigste alder blandt respondenterne er 41-45 år – se tabel 3:

Hvor gammel er du?	Procent
18-25 år	0%
26-30 år	3%
31-35 år	13%
36-40 år	25%
41-45 år	36%
46-50 år	18%
51-55 år	4%
56-60 år	0%
61-65 år	0%
+65 år	0%

2. Vær opmærksom på det meget lave antal responder blandt forældre til børn der spiller tennis, hvilket gør at rapportens udsagn omkring tennis skal tages med en vis grad af forbehold.

Tabel 3: Forældres alder

2.1.3 BARNETS ALDER OG KØN

Der er en lille overvægt af forældre, som har besvaret med udgangspunkt i en søn (54%) sammenlignet med en datter (46%). Denne fordeling svarer stort set til fordelingen mellem de to køn i aldersgruppen (53-47pct).

Ser vi på fordelingen af barnets alder, har respondenterne især børn over 5 år, idet forældre til et barn i alderen 0-5 år kun udgør en andel på 15%, hvorimod 39% af forældrene har et barn på 6-9 år, og 46% har et barn på 10-12 år (se tabel 4).

Alder i grupper	Procent
0-5 år	15%
6-9 år	39%
10-12 år	46%

Tabel 4: Barnets alder

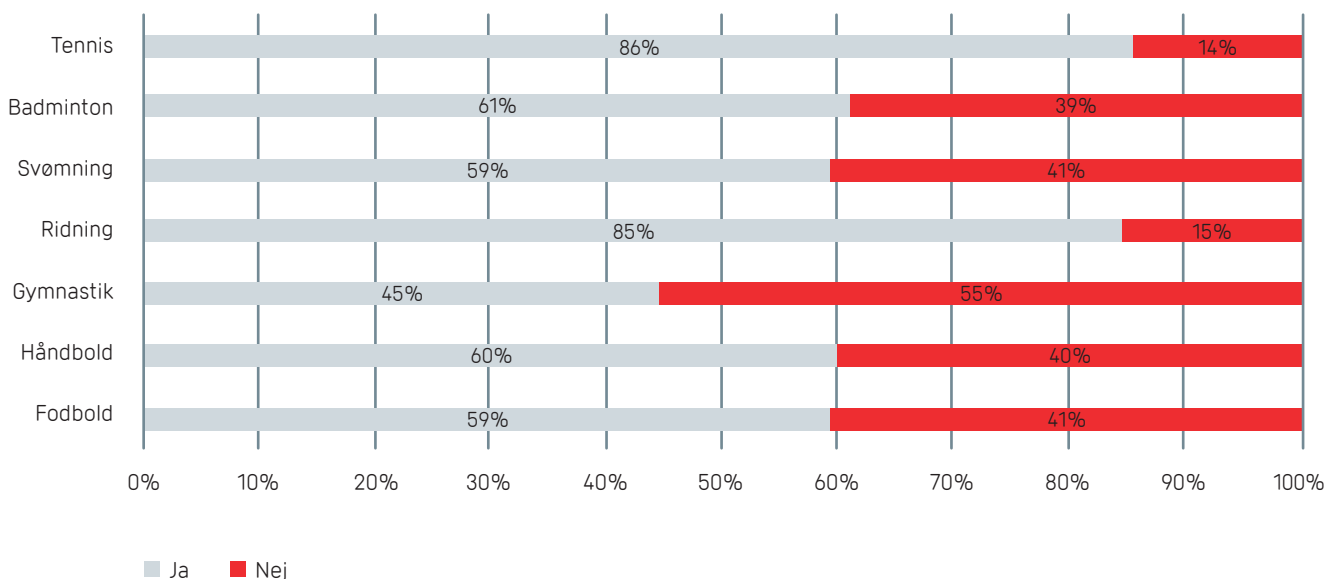
Ifølge DIF's medlemstal udgør de 0-6 årige 31% af medlemmerne i aldersgruppen 0-12 år, og der ses således en underrepræsentation af forældre til de yngste børn i denne undersøgelse.

Der er stor forskel på at være 7 år – og at være forælder til et barn, der lige er gået i gang med sin sport – og så at være forælder til en 12-årig, der står med det ene ben i ungdomslivet – og måske allerede har oplevet at selektion mange steder også er en del af det at gå til sport. I forsøget på at indfange disse forskelle har vi i denne undersøgelse inddelt barnets alder i tre aldersgrupper: 0-5 år, 6-9 år og 10-12 år.

2.1.4 RESPONDENTERNES FORENINGSERFARING

Hovedparten af forældrene (84%) har selv erfaring med at dyrke idræt i en forening. Kun 15% svarer, at de ikke har foreningserfaring, og 1% svarer "ved ikke". Af de forældre, der selv har erfaring med at dyrke idræt i en forening, svarer 58%, at de har dyrket samme sportsgren, som deres barn dyrker. 42% har ikke dyrket samme idræt som deres barn.

Som figur 1 viser, går nogle idrætsgrene mere "i arv" end andre. Feks. har 86% af "tennisforældrene" og 85% af "rideforældrene", som har foreningserfaring, selv erfaring med den respektive idræt, som deres barn går til. Til sammenligning har kun 46% af "gymnastikforældrene", som selv har foreningserfaring,

Figur 1: Har du dyrket samme sportsgren, som dit barn går til nu? Krydset med: Hvilken sport går dit barn til? Spørgsmålet er kun stillet til de forældre, som selv har været foreningsaktive.

erfaring med at have dyrket gymnastik i en forening, hvilket kunne indikere et behov for at klæde "gymnastikfremmede" forældre på til at kunne navigere kompetent i gymnastikmiljøet.

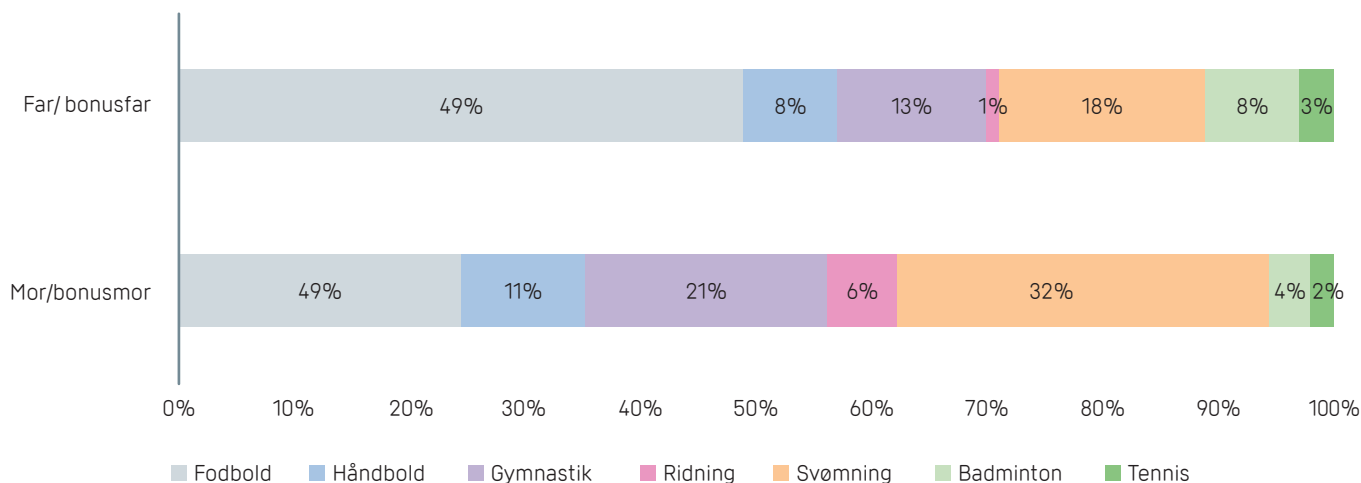
2.1.5 FORSKELLE PÅ FÆDRE OG MØDRE

Når vi ser på data fra spørgeskemabesvarelserne, kan vi se en række forskelle på fædre og mødre, som man bør være opmærksom på i analysen. Disse forskelle er væsentlige, da det f.eks. betyder, at forskelle mellem idrætsgrene i virkeligheden kan skyldes forskelle på forældrenes køn og omvendt.

Ud fra data ser vi, at fædre oftere end mødre:

- Har en lidt højere alder.
- Har dyrket samme sport, som deres barn går til.
- Er bosat i en storby.
- Har besvaret spørgeskemaet med udgangspunkt i en søn (66%) og ikke en datter (34%), hvorimod døtre og sønner er ligeligt repræsenteret blandt mødre.

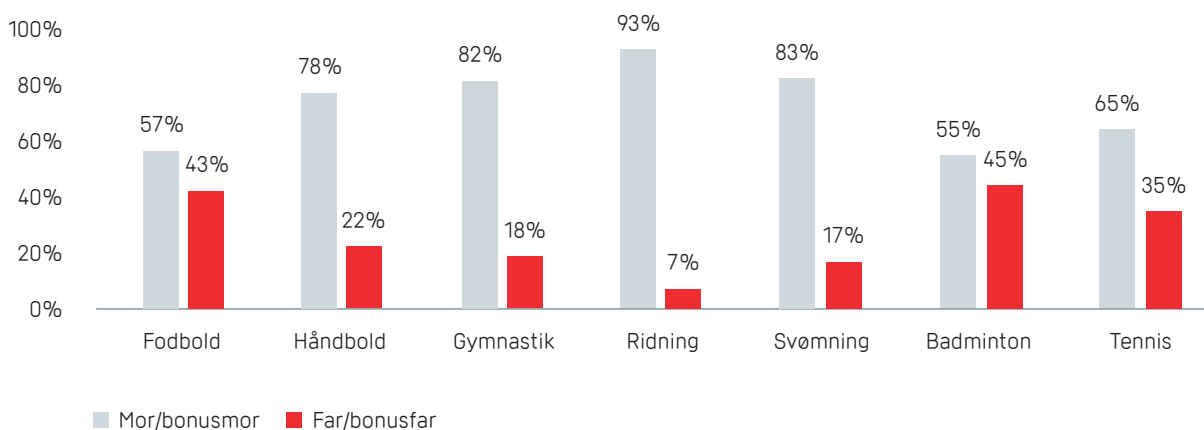
Derudover ses en sammenhæng mellem forældrens køn og den idræt, barnet går til. Som det fremgår af figur 2, er fædre især rekrutteret gennem fodboldforeninger, hvorimod mødre i højre grad end fædre er rekrutteret fra flere forskellige typer af idrætter. Dette kan skyldes, at fædre især er involveret, når børnene går til fodbold, mens involveringen blandt fædre er mindre, hvis barnet går til svømning,

Figur 2: Hvilken sport går dit barn til? Krydset med: Forældrenes køn

gymnastik eller ridning. Det betyder, at man ved læsning af denne rapport bør være opmærksom på, at f.eks. fædrenes svar især er præget af at repræsentere en fodboldkontekst.

De kønsmæssige forskelle i forhold til hvilke idrætter, der har besvarelser fra henholdsvis mødre eller fædre, fremgår også af figur 3. Her ser vi, at mødre generelt er overrepræsenterede i alle idrætterne, men at det især gælder for ridning, gymnastik og svømning – og at fodbold, badminton og tennis er de sportsgrene med mest ligelig fordeling af kønnene.

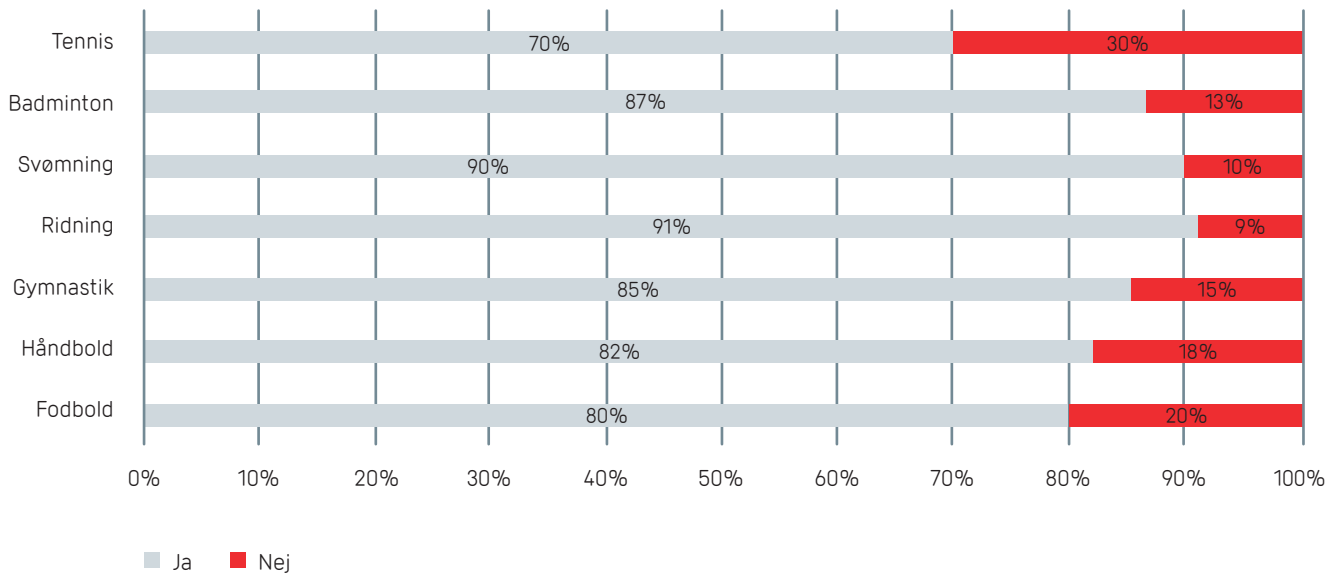

Figur 3: Forældres køn: Krydset med: Hvilken sport går dit barn til?

Der ses ingen betydelig forskel på mødres og fædres foreningserfaring.

2.1.6 SAMMENHÆNG MELLEM FORÆLDRENE'S FORENINGSERFARING OG IDRÆTSGREN

Af data fra spørgeskemabesvarelserne ser vi en sammenhæng mellem den idræt, barnet dyrker og forældrenes foreningserfaring. I praksis betyder det, at svarene fra f.eks. "rideforældre" i højere grad vil være

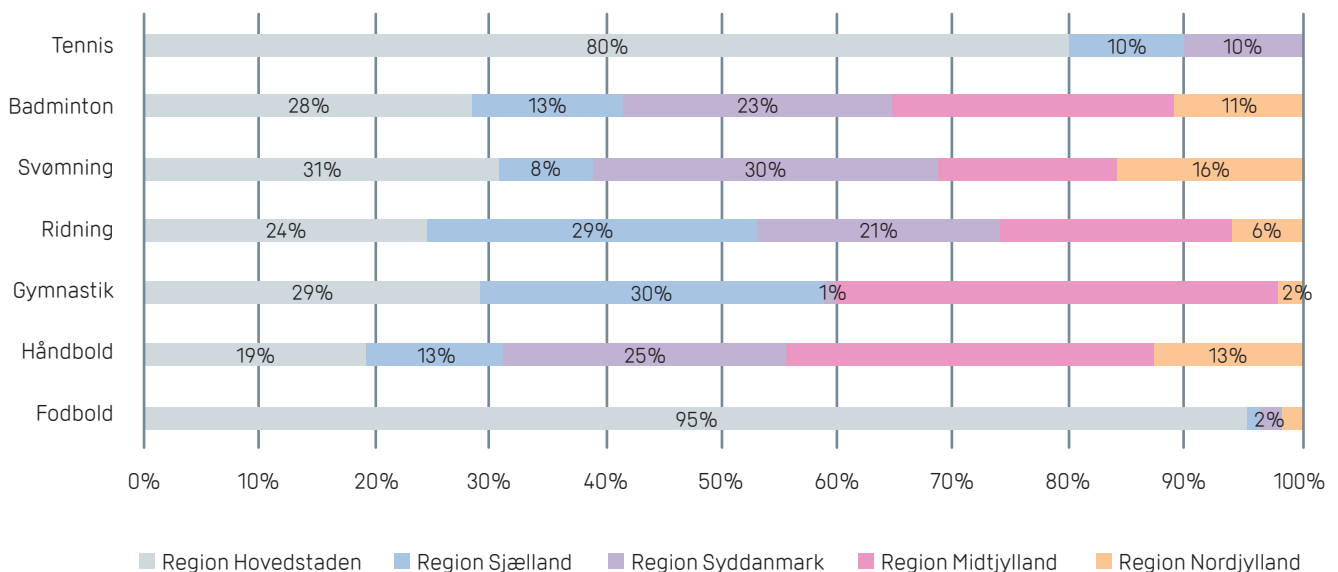

Figur 4: Forældrenes foreningserfaring. Krydset med: Hvilken sport går dit barn til?

præget af foreningserfarne forældre end eksempelvis svarene fra "tennisforældre". Derudover betyder det, at når vi sammenligner forældre med og uden foreningserfaring, vil dette være præget af, hvilken idræt barnet går til.

2.1.7 SAMMENHÆNG MELLEM GEOGRAFI OG IDRÆTSGREN

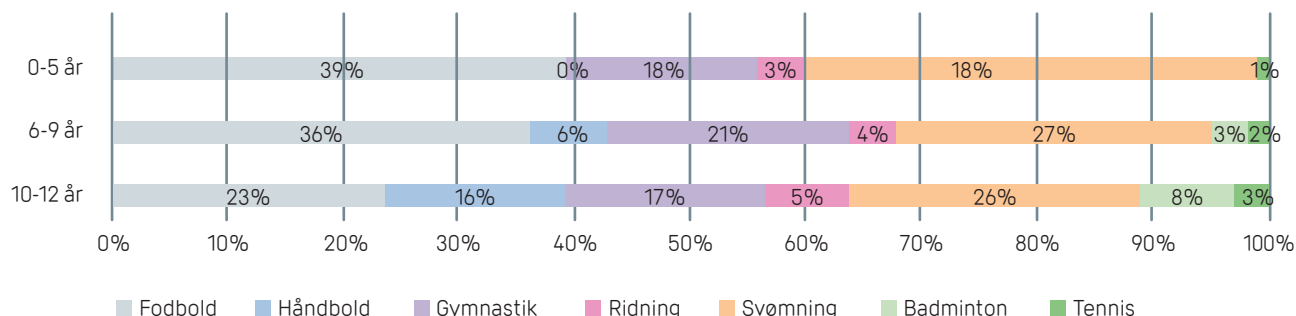
Der ses store geografiske forskelle i forhold til, hvor i landet forældrene kommer fra, når man sammenligner de syv idrætsgrene, som barnet går til (se figur 5). Især "fodbold-" og "tennisforældre" er næsten

Figur 5: Region Krydset med: Hvilken sport går dit barn til?

udelukkende bosat i hovedstadsområdet. Når vi i analysen sammenligner regioner med hinanden, vil de derfor også være præget af, hvilken idrætsgren, der er tale om.

2.1.8 SAMMENHÆNG MELLEM BARNETS ALDER OG IDRÆTSTYPE

Figur 6: Hvilken sport går dit barn til? Krydset med: Barnets alder.

Som figur 6 viser, er der en sammenhæng mellem barnets alder, og hvilken idræt barnet går til. Svømning og fodbold dyrkes især blandt de yngste børn i undersøgelsen, mens håndbold og badminton især dyrkes af de ældre børn.

2.2 INFORMANTER I INTERVIEWS

20 forældre har deltaget i enkelt- eller gruppeinterviews. Forældrene har alle et barn i alderen 0-12 år, der går til én af undersøgelsens syv idrætsgrene i foreningsregi. Interviewpersonerne er rekrutteret med tanke på at få flest forskellige perspektiver i tale. Derfor er informanterne rekrutteret, så der er spredning i forhold til: forældrenes køn og foreningserfaring samt barnets køn, alder og hvilken idræt barnet går til. Alle forældre er interviewet ud fra den samme spørgeramme, der dækker samme overordnede ramme, som forældrene i spørgeskemaundersøgelsen er blevet spurgt ind til, og interviewene har således til formål at "sætte ord på tallene".

2.3 OPSUMMERING

Rapportens datamateriale udgøres af forældre, som har et barn i alderen 0-12 år, der dyrker idræt i en forening. Undersøgelsen har fokuseret på de syv største børneidrætter i Danmark baseret på DIF's medlemstal fra 2021: Fodbold, svømning, gymnastik, håndbold, badminton, ridning og tennis. Datagrundlaget udgøres af svar fra 2518 forældre, som har gennemført spørgeskemaundersøgelsen, samt interviews med 20 forældre.

I forhold til undersøgelsens datagrundlag er det væsentligt at være opmærksom på følgende:

- Data er vægtet, så fordelingen af "idrætsforældre" i spørgeskemaet svarer til landsgennemsnittet.
- Fædre er underrepræsenterede i datasættet.
- Forældre med et barn i alderen 0-5 år er underrepræsenterede i datasættet.

Der er sammenhænge mellem forældrenes køn og deres alder, geografiske placering, barnets idrætsgren, barnets køn og hvorvidt de har dyrket samme idræt som deres barn. Derudover er der sammenhæng mellem idrætsgren og forældres foreningserfaring, barnets alder og geografisk placering. Det betyder, at f.eks. forskelle mellem idrætsgrene i virkeligheden kan skyldes forskelle på forældrenes køn og omvendt.

3.0 FORÆLDRENES OPLEVELSE AF FORÆLDER/ FORENINGSSAMARBEJDET

I dette kapitel præsenteres forældrenes oplevelse af den forening, deres barn er aktiv i. Indledningsvist vil vi præsentere, hvad årsagerne er til, at børnene er begyndt til den pågældende idræt, hvorvidt det er vigtigt for forældrene, at ens barn dyrker idræt i en forening, og hvad der ligger til grund for valget af den forening, hvori barnet er aktivt. Dernæst vil vi se nærmere på, hvorvidt forældrene oplever at kende til kulturen i og omkring den sport, deres barn dyrker, om forældrene ved, hvad foreningen forventer af dem, samt hvilke forventninger forældrene har til foreningen. Afslutningsvis præsenteres det, hvorvidt forældrene er tilfredse med henholdsvis foreningen, trænerne, forældreinddragelsen samt kommunikationen fra foreningen.

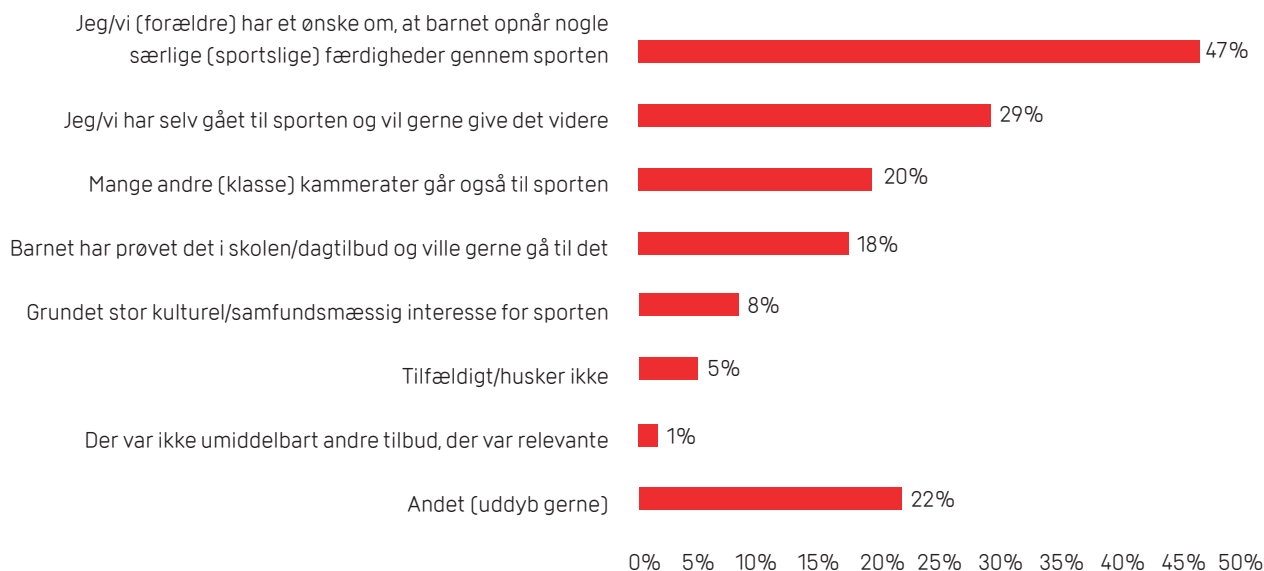
3.1 HVORFOR BEGYNDTE BARNET TIL DEN PÅGÆLDENDE IDRÆT?

Forældres betydning for, at børn kommer i gang med at dyrke idræt er – især for de mindste børn – ret oplagt og veldokumenteret. Interessant i den sammenhæng er, at nyere undersøgelser peger på, at forældrenes egen involvering i idræt kun har mindre betydning forhold til, at de yngste børn kommer i gang med at dyrke den knap så specialiserede "børneidræt". Betydningen af forældrenes egen involvering i foreningslivet ser i højere grad ud til at have betydning for de 7-15-årige (Pilgaard & Rask 2016, Rask & Toudal 2021).

Vi har spurgt forældrene, hvorfor deres barn er startet til den idræt, de dyrker. Som det fremgår af figur 7, spiller forældrene en særdeles aktiv rolle i dette valg, idet de to hyppigste årsager til, at barnet er begyndt til sporten, er:

- At forældrene har et ønske om, at barnet opnår nogle særlige (sportslige) færdigheder gennem sporten (47%).
- At forældrene selv har gået til sporten, og gerne vil give det videre til sit barn (29%).

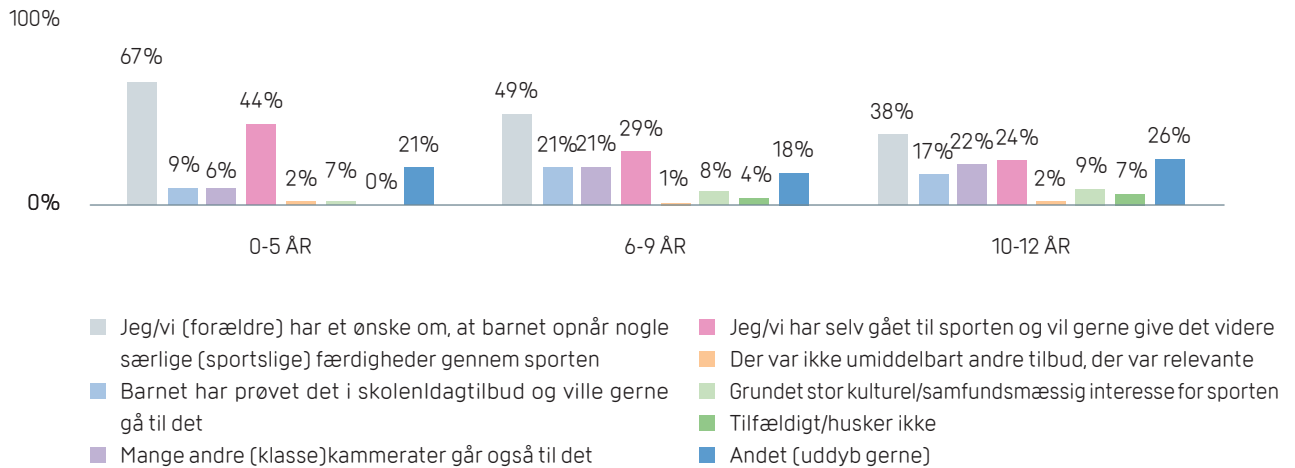
Foruden forældrenes rolle i forhold til valget af den idrætsgren, som barnet dyrker, spiller jævnaldrende også en central rolle, idet 1 ud af 5 forældre angiver, at deres barn er startet til den pågældende idræt, fordi barnets (klasse)kammerater går til sporten. Derudover har barnets egen erfaring med sporten en betydning: 18% af børnene er begyndt, fordi de har prøvet sporten i skole/dagtilbud.

Figur 7: Hvorfor begyndte dit barn til denne sport? (Flere svar kan vælges).

Når vi ser på svarmuligheden 'Andet', forklarer forældrene i spørgeskemaet, at de primære årsager til, at barnet er startet til sporten er: 1) familieinteresse (f.eks. at søskende også dyrker samme sport), 2) barnet selv har udvist interesse for sporten (f.eks. grundet TV) og 3) at barnet har udvist interesse for sporten efter introducerende aktiviteter/koncepter (f.eks. sommerferieaktiviteter).

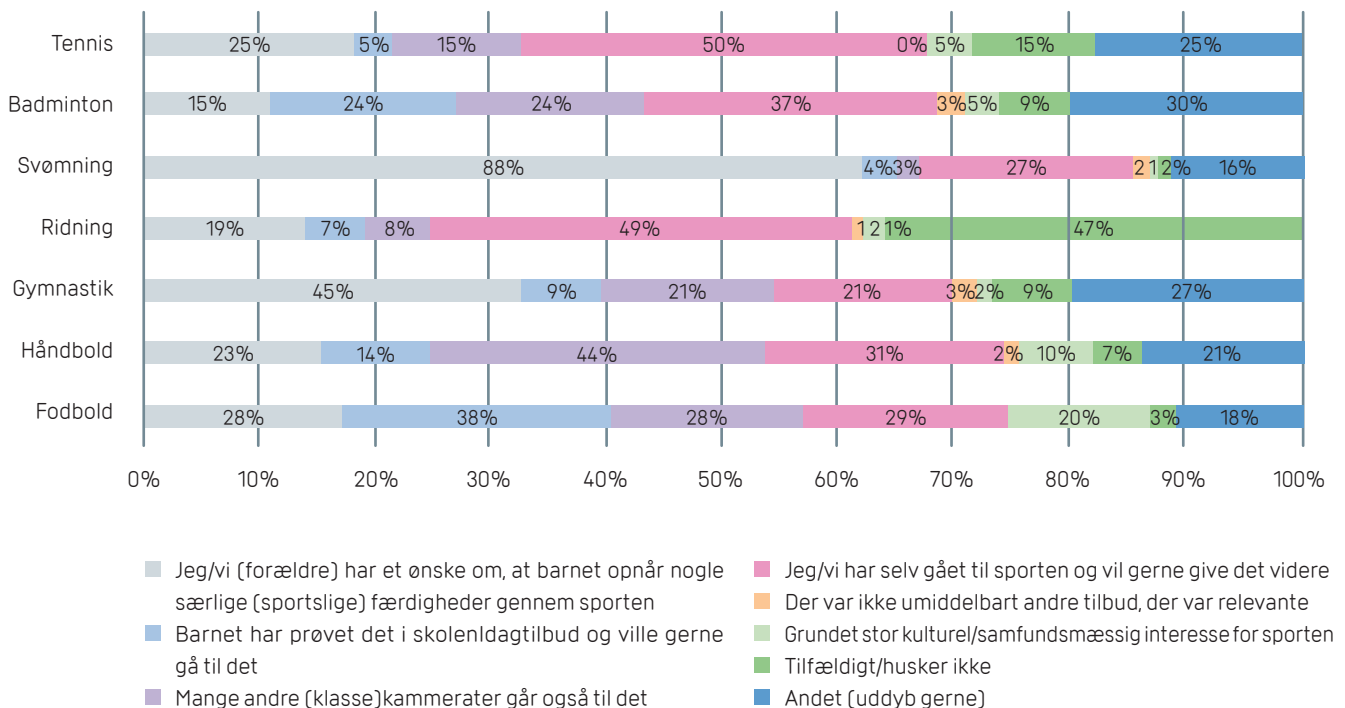
Det er værd at bemærke, at forældrenes rolle i forhold til valget af idrætsgrenen særligt gælder blandt de yngste børn, og aftager med alderen. Således går 67% af børnene fra 0-5 år til sporten, fordi forældrene har et ønske om, at barnet opnår særlige færdigheder gennem sporten, hvorimod det kun gælder for 38% af de 10-12-årige børn. Til gengæld bliver relationen til jævnaldrende og barnets egne erfaringer med sporten mere afgørende for valget af sporten i takt med, at børnene bliver ældre – se figur 8:

Figur 8: Hvorfor startede dit barn til denne sport? (Flere svar kan vælges). Krydset med: Barnets alder.

Når vi sammenligner idrætsgrenene med årsagen til, at barnet er startet til sporten, ser vi, at der er nogle generelle forskelle på årsagen til, at barnet er startet (se figur 9.: Især forældre til børn, der går til svømning og gymnastik, har svaret, at de har et ønske om, at deres barn opnår nogle særlige (sportslige) færdigheder gennem sporten (at kunne svømme samt motorisk udvikling). Denne forskel kan bl.a. skyldes, at især "svømmeforældre" også er karakteriseret ved at have mange af de yngste børn i aldersgruppen 0-5 år, hvor forældrene som beskrevet udgør en større faktor i valget af sport sammenlignet med de ældre aldersgrupper.

Særligt "tennis-" og "rideforældre" angiver, at de har et ønske om at give sporten videre til deres barn, hvilket formodentlig kan hænge sammen med, at især disse idrætsgrene har en høj andel af forældre, som selv har erfaring med sporten (jf. rapportens metodeafsnit). Fodbold er til gengæld en sport, som mange børn selv har prøvet, og har udtrykt et ønske om at starte til.

Figur 9: Hvorfor startede dit barn til denne sport? (Flere svar kan vælges) Krydset med: Hvilken sport går dit barn til?

Forældrene i interviewene, hvis børn går til svømning eller gymnastik, forklarer på lige fod med de tendenser, vi ser ud fra spørgeskemaet, at de har et ønske om, at deres barn opnår nogle specifikke kompetencer: At de lærer at svømme, og lærer nogle grundmotoriske færdigheder gennem gymnastikken:

"De [informantens børn, red.] har gået til gymnastik alle tre, da de var små, fordi jeg var instruktør. Men ingen af dem har fastholdt det. Det var også bare for at få noget bevægelse, koordination, altså motorisk træning."

(Mor, dreng 11 år, badminton)

Med undtagelse af de forældre, der har et specifikt ønske om, at deres barn skal lære at svømme, er der ingen forældre i interviewene, der giver udtryk for, at det er vigtigt for dem, at deres barn går til en specifik sport. Således forklarer forældrene, at barnets interesse er det centrale for valget af den sport, de går til, hvilket en far forklarer således:

"Jamen det er op til [datter] selv, hvad hun vil dyrke. Om hun dyrker gymnastik, hun går så også til fodbold, eller hvad hulen det er, det er op til hende. Jeg synes da gerne, hun må gå til noget, hvor hun bevæger sig, men hvis hun hellere ville gå til musik eller dans - der bevæger man sig selvfølgelig også - så måtte hun også gerne det. Men jeg tænker da, at vi forsøger at påvirke hende over i at få nogle gode bevægelsesvaner, kan man sige. Så hun har dem til fremover."

(Far, pige 8 år, gymnastik)

Netop barnets egen interesse - i nogle tilfælde koblet med en generel interesse i familien for en specifik sport - ser vi især koblet til de forældre, hvis børn går til fodbold, og hvor det i nogen grad er den samfundsmæssige eksponering af sporten, der fanger børnenes interesse:

Interview A:

I: Hvorfor begyndte han?

Far: Fordi han ikke talte om andet... Det gør han stadig ikke.

I: Nej, så det er simpelthen selvalgt, at han går til fodbold?

Far: Ja, altså det ved jeg sgu ikke, om det er. Han er blevet bidt af en gal, og vi har spillet meget fodbold i haven og sådan noget, og det har han virkelig tappet ind på, altså, talt om fodbold, set fodbold, haft fodboldkort, spillet fodbold. Han forstår sig selv som en fodboldspiller. Det prøver vi som forældre at udvide en gang imellem, altså at der også er andre dele af tilværelsen, der er vigtige. Men han er fodboldspiller, tror jeg godt, man kan sige.

(Far, dreng 8 år, fodbold)

Interview B:

I: Hvorfor går jeres barn til den idræt, som han gør?

Mor: Et stort ønske om at gå til fodbold.

I: Fra ham af?

Mor 1: Ja.

I: Er der nogle andre ting, der også spiller ind?

Mor: Altså så var der EM forrige sommer. Jeg tror måske, at det startede et eller andet hos ham. Og så har jeg også spillet fodbold selv, så jeg synes, det er rigtig sjovt.

I: Og hvad med herovre? [henvendt til anden informant, hvis søn også går til fodbold]

Far: Han er startet, fordi vi synes, han skulle gå til noget, og vi synes, han skulle gå til noget, hvor han var sammen med andre børn på sin egen alder. Og så er han så blevet fanget af det. Så nu er det egentlig efter hans eget ønske, altså han efterspørger det og elsker at være her. Men oprindeligt er det derfor.

I: Var der en grund til, at den lige faldt på fodbold og ikke f.eks. gymnastik?

Far: Nææ, fordi det var så oplagt. Det er jo en folkesport, det er det. Der er ikke nogen af os, der har gået til det, jeg ser en masse fodbold og går en masse op i fodbold, men kan overhovedet ikke finde ud af det.

(Mor og far, drenge på 5 år, fodbold)

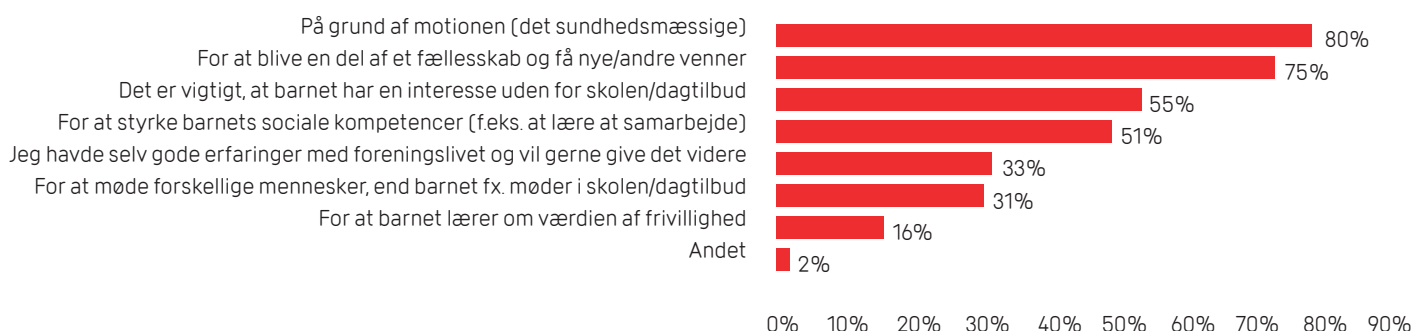
Således er der altså forskellige årsager til, at forældrene i første omgang tilmelder deres barn en specifik idræt. Jo yngre barnet er, desto mere fylder forældrenes ønske om, at barnet lærer nogle specifikke (sportslige) kompetencer. Men i takt med, at barnet bliver ældre, ser vi, at barnets egen interesse for den specifikke sport bliver stadig mere afgørende for, hvad barnet går til. Sporten bliver således i højere grad en selvalgt arena, og dermed potentielt også en arena som forældrene ikke er specielt fortrolige med.

3.2 HVOR VIGTIGT ER DET, AT ENS BARN DYRKER IDRÆT I EN FORENING?

Vi spurgte forældrene både i spørgeskema og interviews, hvorvidt det er vigtigt for dem, at deres barn dyrker idræt i foreningsregi. Størstedelen af forældrene svarer, at det er vigtigt for dem: For 58% af forældrene er det 'meget vigtigt', mens 34% angiver, at det er 'vigtigt'. 6% af forældrene har svaret 'hverken eller', og 1% har svaret henholdsvis 'mindre vigtigt' og 'slet ikke vigtigt'.

Når vi ser på, om forældrenes egen foreningserfaring har betydning for, hvorvidt man synes, at det er vigtigt, at ens barn dyrker idræt i en forening, ser vi, at en større gruppe af forældre med foreningserfaring angiver, at det er 'meget vigtigt' (61%) sammenlignet med de forældre, der ikke selv har foreningserfaring (43%).

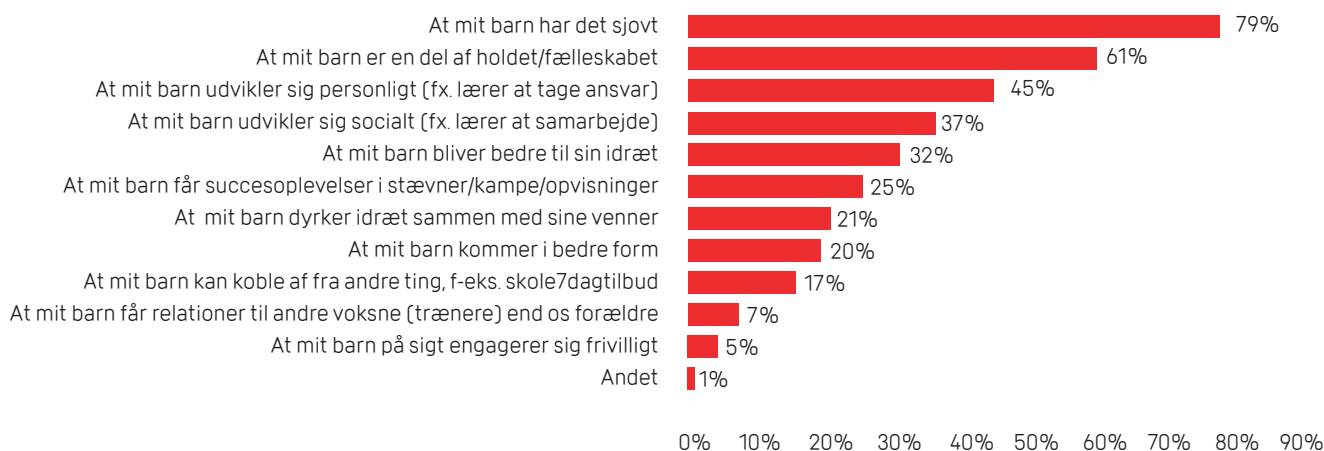
Når vi spørger ind til, hvorfor det er vigtigt, at barnet dyrker idræt i en forening, er de primære årsager, at det er på grund af motionen (det sundhedsmæssige) (80%), at det skyldes et ønske om at barnet bliver en del af et fællesskab og får nye venner (75%), at det er vigtigt, at barnet har en interesse uden for skolen (55%) samt et ønske om at styrke barnets sociale kompetencer (51%) – se figur 10:

Figur 10: Hvorfor er det vigtigt? (Sæt maks. 3 krydser).

Blandt de mindre vigtige faktorer er, at man som forælder selv havde gode erfaringer med foreningslivet og ønsker at give det videre (33%), ønsket om at barnet møder flere forskellige mennesker, end barnet møder i skolen/dagtilbud (31%) samt ønsket om, at barnet lærer om værdien af frivillighed (16%).

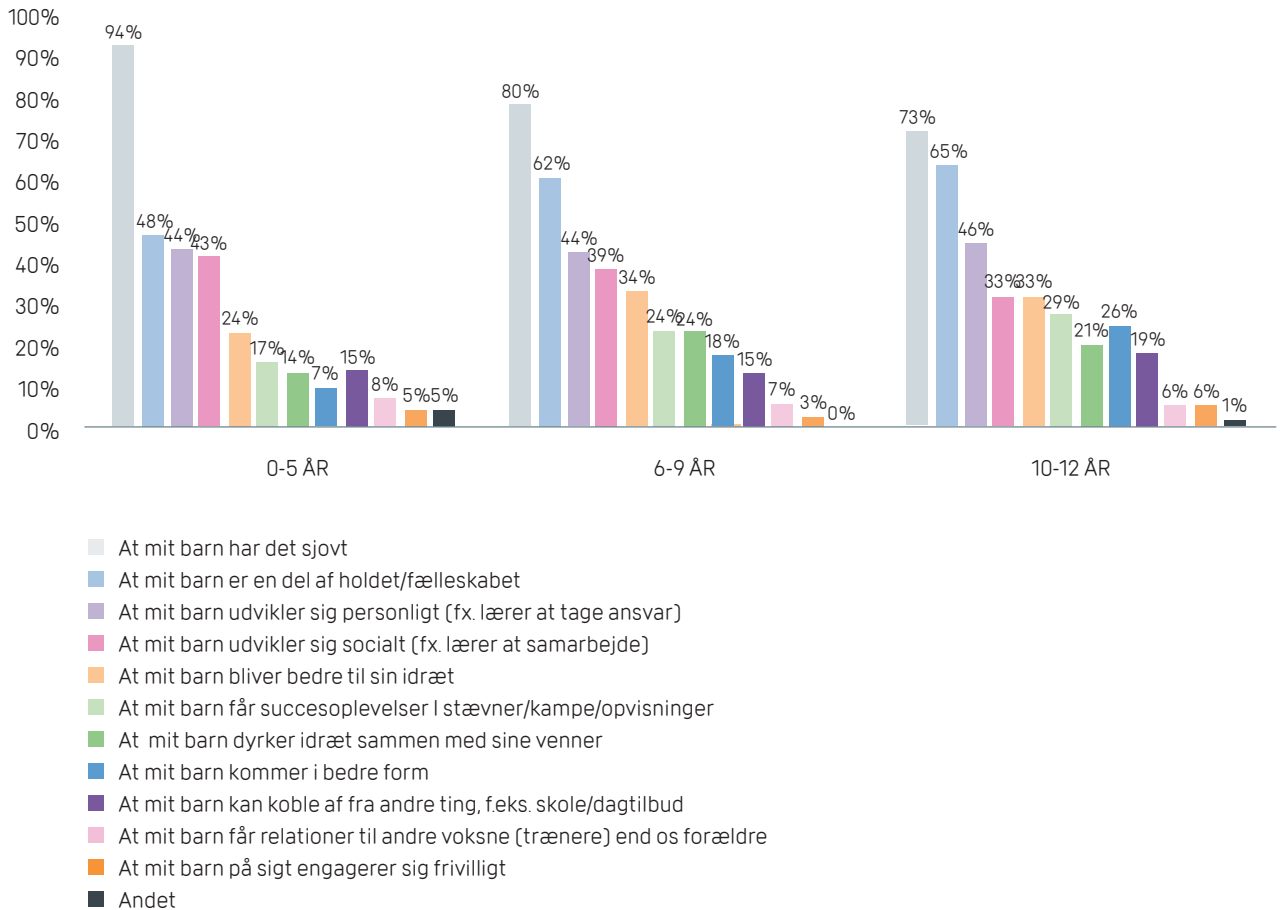
I forhold til hvad forældrene forventer, at deres barn får ud af at deltage i den pågældende sport, angiver de især, at deres barn har det sjovt (79%) og er en del af et hold/fællesskab (61%) som de primære forventninger – se figur 11. Derudover forventer forældrene, at deres barn udvikler sig – og det gælder både i forhold til personlig udvikling (45%), sociale kompetencer (37%) og sportslige færdigheder (32%).

Figur 11: Hvad er de primære forventninger, du har til, hvad dit barn får ud af hans/hendes idrætsdeltagelse? (Sæt maks. 3 krydser)

'At mit barn har det sjovt' er især vigtigt for forældre til de yngste børn (0-5 år). Som det fremgår af figur 12, bliver nedenstående faktorer stadig mere vigtige for flere forældre i takt med, at deres barn bliver ældre:

- Er sammen med sine venner
- Er en del af et hold/fællesskab
- Kommer i bedre form
- Bliver bedre til sin idræt
- Får succesoplevelser i stævner/kampe/opvisninger

Figur 12: Hvad er de primære forventninger, du har til, hvad dit barn får ud af hans/hendes idrætsdeltagelse? (Sæt maks. 3 krydser)
Krydset med: Barnets alder.

Årsagen 'at barnet udvikler sig personligt og socialt', vægtes omtrent lige højt af forældrene uanset barnets alder.

Er der forskel på, hvad forældre vægter, når man ser på tværs af idrætsgrene? – se tabel 5

Kolonne1	Fodbold	Håndbold	Gymnastik	Ridning	Svømning	Badminton	Tennis
At mit barn har det sjovt	83%	76%	77%	81%	76%	81%	75%
At mit barn er en del af holdet/fællesskabet	75%	79%	69%	45%	40%	60%	35%
At mit barn udvikler sig personligt (fx lærer at tage ansvar)	39%	40%	45%	70%	48%	42%	55%
At mit barn udvikler sig socialt (fx lærer at samarbejde)	47%	43%	34%	29%	26%	31%	40%
At mit barn får succesoplevelser i stævner/kampe/opvisninger	23%	30%	27%	36%	23%	30%	25%
At mit barn bliver bedre til sin idræt	29%	22%	26%	29%	41%	32%	55%
At mit barn dyrker idrætten sammen med sine venner	27%	31%	19%	10%	15%	27%	10%
At mit barn kommer i bedre form	23%	19%	16%	14%	19%	26%	35%
At mit barn kan koble af fra andre ting, f.eks. skole/dagtilbud	14%	17%	19%	26%	16%	18%	15%
At mit barn på sigt engagerer sig frivilligt	5%	8%	6%	10%	2%	6%	5%
At mit barn får relationer til andre voksne (trænere) end os forældre	9%	7%	6%	6%	4%	5%	10%
Andet	0,0%	0,6%	1,5%	3,1%	2,4%	0,7%	5,0%

Tabel 5: Hvad er de primære forventninger, du har til, hvad dit barn får ud af hans/hendes idrætsdeltagelse – fordelt på idrætter? (Sæt maks. 3 krydser)

Det skal være sjovt! På tværs af idrætsgrene er det en helt central forventning, når man sender sit barn til idræt, og helt overordnet betoner forældrene på de samme faktorer på tværs af idrætter – med en lille tendens i retning af det relationelle, når ens barn går til en udpræget holdidræt, mens personlig udvikling i højere grad vægtes i udpræget individuelle idrætsgrene.

Du skal ud og have nogle sociale kompetencer ved at møde mennesker.

De faktorer, som ifølge respondenterne i spørgeskemaet dels er centrale årsager til, at ens barn dyrker foreningsidræt, og dels er konkrete forventninger i forhold til, hvad ens barn får ud af sin foreningsidræt, stemmer overens med de faktorer, som forældrene i interviewene peger på som vigtige. Flere forældre forklarer, at deres barn/børn skal gå til en foreningsaktivitet – "om det er jazzballet, eller hvad det er, det er ham frit for", understreger en far, og fortsætter med at forklare, hvorfor det er vigtigt for ham, at hans søn er aktiv i en forening:

"Fordi han får sociale kompetencer ved at deltage. Jeg ved godt, at folk siger, at man kan game og være sammen. Det tror jeg bare ikke på. Der er jeg for gammel. Jeg tror ikke, at man kan få det samme kammeratskab over en computer, som på en håndboldbane eller fodboldbane eller til svømning. Du skal ud og have nogle sociale kompetencer ved at møde mennesker."

(Far, søn 12 år, håndbold)

Som det fremgår af dette citat, peger en stor gruppe af forældrene i interviewene på, at det er vigtigt for dem, at deres barn indgår i et fællesskab med andre jævnaldrende uden for skolen, hvor man dyrker en fælles interesse. Derudover er der også forældre, der ser et potentiale i foreningsidrætten i forhold til, at ens barn f.eks. får øjnene op for værdien af frivillighed, og lærer nogle demokratiske værdier:

I: Er det vigtigt for dig, at dit barn dyrker foreningsidræt?

Far: Jamen både ja og nej. Altså sat på spidsen, så kan det være lige så godt at dyrke parkour eller skate, for der har de også et fællesskab. Men jeg synes alligevel, at foreningslivet rummer en ekstra dimension af værdier umiddelbart.

I: Kan du sige lidt mere om den dimension?

Far: Jamen det er det med, at man lærer nogle demokratiske værdier. Og så er der noget med, at når man bliver lidt større, så kan man blive hjælpeinstruktør eller føl, eller hvad det hedder, og dermed lære at tage noget ansvar for nogle andre og hjælpe andre og dermed give lidt videre. Det tænker jeg, er godt at have med sig.

I: Og oplever du lige nu, at dit barn får noget med sig ud over at blive bedre til gymnastik?

Far: Ja, altså hun får nogle oplevelser med sig, når de har opvisning. Det er så ikke så tit, de gør det, der er jo nogle måneder til endnu til forårsopvisninger. Men der tænker jeg helt sikkert, at hun får nogle oplevelser med sig. Også til fodbold, der kommer de ud og spiller nogle stævner og nogle kampe, og så får de en medalje og altså nogle forskellige referencepunkter ud over den ugentlige træning, som de kan snakke om.

(Far, datter 8 år, gymnastik)

Foruden det sociale fællesskab og indblikket i demokratiske værdier, er der også flere forældre, der peger på de oplevelser og glæden ved foreningslivet, som faren i ovenstående interviewuddrag også håber, at hans datter får med sig fra sin foreningsaktivitet. Her er det især forældre, der selv har foreningserfaring, der ønsker at kunne give deres egne positive erfaringer fra foreningslivet videre til deres barn/børn.

Nogle forældre peger desuden på, at de håber, at deres barn styrker nogle mere personlige kompetencer såsom ansvar, forpligtelse og vedholdenhed: Læringen i, at du har en forpligtelse over for dit hold om at møde op til træning eller passe din hest, og at "når du har sagt 'ja' til at gå på dette hold, så skal du også gennemføre hele sæsonen".

"Altså det vigtigste er, at man går til noget, og man gør sit bedste, og når man har sagt, altså meldt sig til, så går man i den periode, man er der. Man har ligesom meldt sig på, fordi der er faktisk nogle mennesker, der forventer, at man kommer, og regner med én. Men når man så ligesom er færdig med perioden, så er det fint, så går man bare videre."

(Mor, datter 12 år, ridning)

Selvom den største gruppe af forældre i både spørgeskemaundersøgelsen og i interviews er enige om, at det er vigtigt, at ens barn dyrker idræt i en forening, er der også en gruppe af forældre, for hvem det ikke er så afgørende, om aktiviteten foregår i foreningsregi, hvilket en far forklarer således:

I: Hvorfor går de [to børn] lige til svømning?

Far: Det ved jeg ikke, vi var bare i svømmehallen, hvor de synes, at det var sjovt. Så vi spurgte, om de havde lyst til at gå til det. De gik til dans før, men så gad de ikke mere, så nu prøver vi svømning i stedet for.

I: Har det været vigtigt for dig, at dine børn dyrker en foreningsidræt generelt?

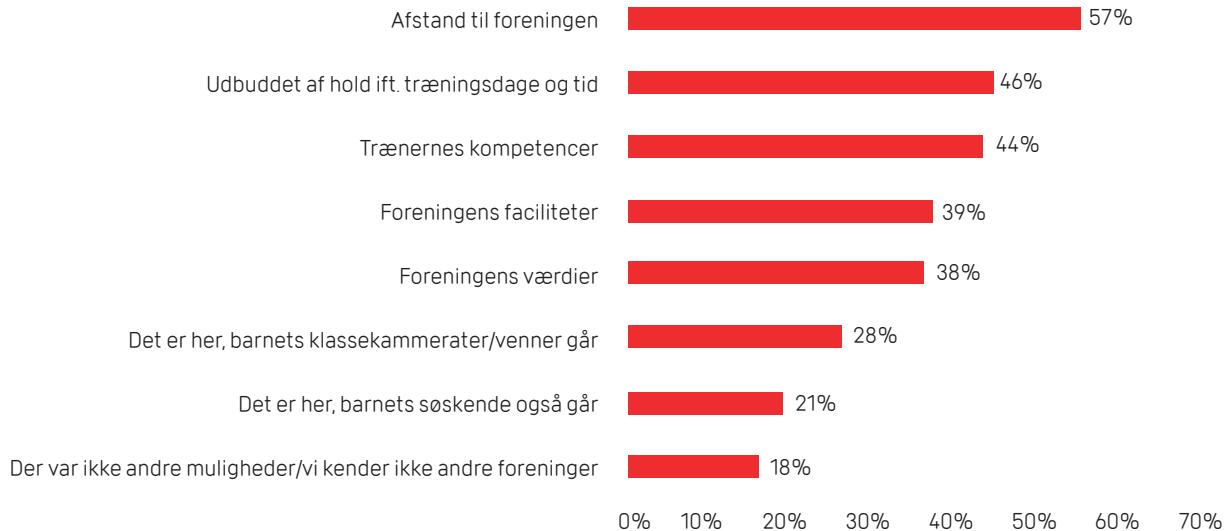
Far: Nææ... Nej, det vil jeg ikke rigtigt sige. De kunne jo også lave andre ting end at gå til svømning. De kunne også bare lave en masse legeaftaler og sådan. Så det er ikke sådan vigtigt for os. Som sagt, så var vi bare i svømmehallen og de syntes, at det var sjovt.

(Far, to døtre 6 år, svømning)

Den pågældende far i ovenstående interviewudrag har ikke selv erfaring med at dyrke foreningsidræt, og har således ikke konkrete oplevelser fra sit eget liv, som han ønsker eller forventer, at hans børn får med sig fra deres foreningsaktivitet. Dette stemmer overens med den tendens fra spørgeskemaet, hvor vi så, at flere forældre med egen foreningserfaring angiver, at det er meget vigtigt for dem, at deres barn/børn også stifter bekendtskab med det organiserede foreningsliv gennem idrætten.

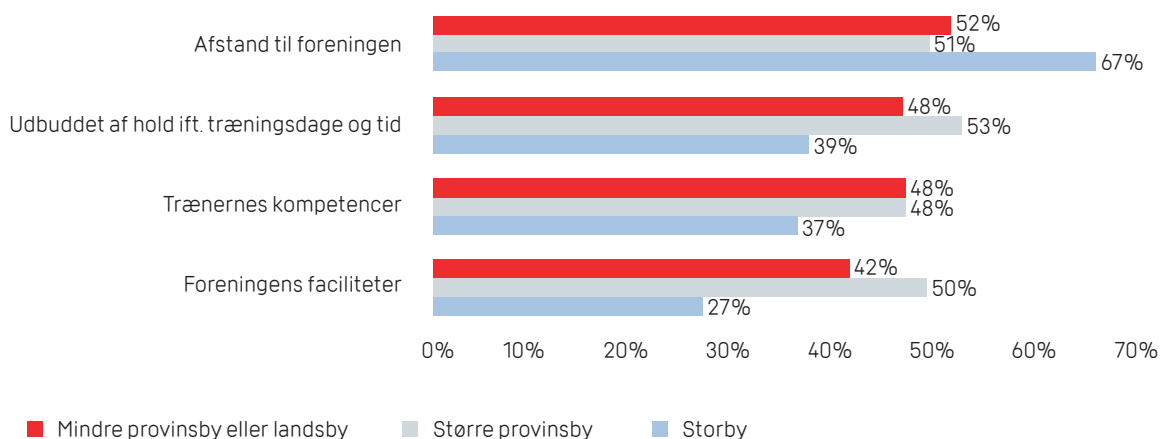
3.3 HVAD SKYLDES VALGET AF DEN FORENING, BARNET ER AKTIV I?

Vi har spurgt forældrene, i hvilken grad en række faktorer havde indflydelse på valget af den forening, deres barn er aktiv i. Som det fremgår af figur 13, er praktiske omstændigheder såsom afstand (57%) og træningstidspunkt (46%) de væsentligste faktorer for flest forældre. Dernæst er også trænerens kompetencer vigtige for valget af forening (44%).

Figur 13: I hvilken grad havde følgende indflydelse på valget af den forening, dit barn går i? Viser andelen, der har svaret 'i meget høj grad' og 'i høj grad'.

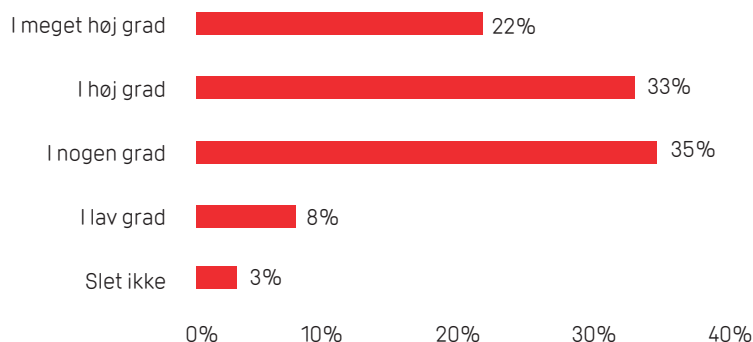
Sammenligner vi forældre på tværs af geografi, ses det, at afstanden til foreningen er særlig væsentlig for forældre i storbyen (se figur 14 næste side). Til gengæld går forældre fra storbyer mindre op i foreningens faciliteter, udbud af træningsdage/-tidspunkter samt trænerens kompetencer. I forhold til trænerens kompetencer kan dette også skyldes, at der i denne undersøgelse er en overrepræsentation af "fodboldforældre" i storbyerne, og at "fodboldforældre" i mindre grad angiver trænerens kompetencer som vigtige for valget af forening. Der ses ikke større forskelle på forældre fra henholdsvis større provinsbyer og mindre provinsbyer/landsbyer.

Figur 14: I hvilken grad havde følgende indflydelse på valget af den forening, dit barn går i? Viser andel, der har svaret 'i meget høj grad' og 'i høj grad'. Krydset med: Hvilken slags by bor du i?

3.4 KENDER FORÆLDRENE TIL KULTUREN I DEN SPORT, SOM DERES BARN DYRKER?

Lidt mere end halvdelen (55%) af forældrene føler, at de i meget høj eller høj grad ved, hvordan kulturen generelt er i den sport, som deres barn dyrker. Knap halvdelen af forældrene synes således at være udfordret i forhold til deres kendskab til kulturen: Mere end hver tredje forældre (33%) har kun i nogen grad kendskab til kulturen i sporten, og lidt mere end hver tiende forælder (11%) svarer, at de kun i lav grad eller slet ikke har kendskab til kulturen i barnets sport – se figur 15:

Figur 15: Føler du, at du ved, hvordan kulturen generelt er i den sport, dit barn dyrker?

Her har forældrenes egen foreningserfaring betydning for, hvorvidt man oplever at kende til kulturen i den sport, som ens barn dyrker: 18 procentpoint flere forældre med foreningserfaring sammenlignet med forældre uden foreningserfaring oplever i meget høj eller i høj grad at vide, hvordan kulturen i sporten er. Ikke overraskende har det også en positiv effekt på ens oplevelse af at kende til kulturen i sporten, hvis man har dyrket sporten selv, idet vi ser, at 23 procentpoint flere forældre, der har dyrket samme sport som barnet går til, oplever at kende til kulturen. Der ses også en tendens til, at flere fædre end mødre oplever at vide, hvordan kulturen i sporten er - dette kan dog også hænge sammen med, at væsentlig flere fædre end mødre har dyrket samme sport som deres barn (jf. metodeafsnittet).

Derudover ses en naturlig tendens til, at kulturen er nemmere at "gennemskue", jo længere tid barnet har været i foreningen.

I et interview med et forældrepar til to børn, der går til svømning, har begge forældre foreningserfaring, men det er kun faren, der selv har gået til svømning, og det vurderer begge forældre at have stor betydning for deres forståelse for den kultur, der er omkring forældreinvolvering i sporten:

Mor: Det kræver ret meget at være konkurrencesvømmer, det er ret mange timer af hele familiens liv, der bliver brugt i det. Så det er da, fordi du har været i det selv [henvendt til faren]. For jeg havde været mere skræmt af det, hvis ikke det var noget, som du havde været igennem.

I: Hvad var det, som ville skræmme dig?

Mor: At det er så massivt. For vores ældste er jo kun 10, men det er stadig... Altså der er to dage om ugen, hvor hun ikke svømmer. Det synes jeg, er voldsomt. Og så er der stævner, træningslejre og alt sådan noget. Så jeg tror ikke, at jeg havde støttet så meget op om det, hvis ikke det var, fordi jeg var gift med [far].

Far: Nej, det tror jeg heller ikke nej.

Mor: Så havde jeg nok valgt noget andet, hvor det ikke var så massivt.

I: Kan det også være svært at vide, hvad kravene egentligt er, hvis man ikke selv har været en del af det?

Far: Det tror jeg, meget. Jeg tror ikke, at det har så meget med erfaring fra foreningslivet at gøre, men mere den her sport, altså kendskab til sporten.

I: Men følte I eller måske mere dig [mor] jer ordentligt klædt på?

Mor: Overhovedet ikke. Men det er nok også først senere. Der kommer sådan noget med, at man skal tage tid, og man skal tjekke, om de er diskvalificeret osv. Men så er jeg bare med til nogle andre ting. Altså man kan godt også vælge at tage på sådan et kursus for at blive klædt på til de opgaver, men.... Noget af det skal man have lidt forståelse for sporten inden. Og det ved jeg også, at nogle af de andre forældre siger, altså at noget af det er lidt volapyk, hvis man ikke selv har stået i det. Lige at forstå, at når det er et stævne, hvad er det så, at der kræves af én på sidelinjen. Det kan godt være lidt kaotisk, hvis man ikke forstår sig på det.

I: Og prøver trænerne så at forklare det eller?

Mor: Det gør klubben. Trænerne har fokus på noget andet lige der.

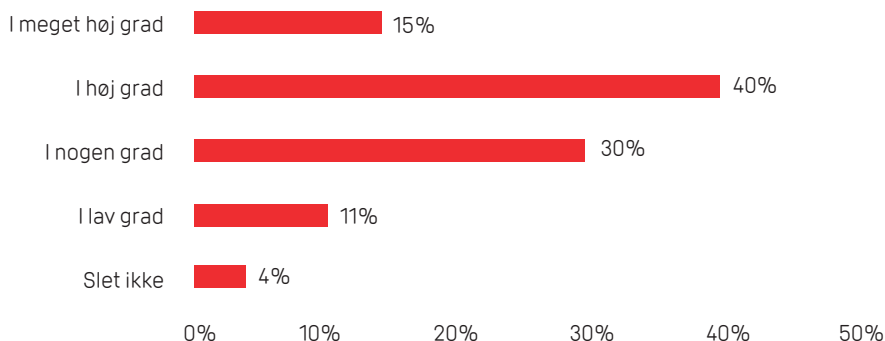
Far: Ja, det gør de jo i en eller anden grad. Men de kunne nok godt blive bedre til det nogle gange.

(Mor og far, to døtre 6 og 10 år, svømning)

Således vurderer dette forældrepar altså, at deres forståelse for den kultur, de møder i svømmesporten gennem deres to døtre, ville være vanskelig, hvis ikke faren havde konkret kendskab til og erfaring med sporten selv, idet moren ikke kender til regler og graden af forældreinvolvering ved stævner mm. At der kan være nogle krav til forældrene gennem deres barns idrætsdeltagelse, vil vi se nærmere på i følgende afsnit, i forhold til hvorvidt forældrene oplever, at de ved, hvad der forventes af dem.

3.5 VED FORÆLDRENE, HVAD FORENINGERNE FORVENTER AF DEM?

Lidt mere end halvdelen (55%) af forældrene føler, at de i meget høj grad eller høj grad ved, hvad foreningen forventer af dem. De resterende 45% er dog mere usikre. Mere end hver 7. forælder (15%) føler, at de i lav grad eller slet ikke ved, hvad foreningen forventer af dem som forælder til et barn i foreningen – se figur 16:

Figur 16: Føler du, at du ved, hvad foreningen forventer af dig som forælder?

Her ser vi, at forældrenes egen foreningserfaring samt antallet af år, barnet har været aktiv i foreningen, har indflydelse på forældrenes følelse af at vide, hvad foreningen forventer af dem: Flere foreningsfarne forældre oplever at vide, hvad foreningen forventer af én, og det bliver nemmere at "gennemskue", hvad foreningen forventer af én, jo længere tid barnet har været i foreningen.

Denne tendens nikker en af informanterne genkendende til. I et interview med en mor til et barn, der spiller håndbold, forklarer moren, at hun ikke selv har foreningserfaring, og at det er nyt for hende at være i en forening. Hun forklarer, at det kan være svært at vide, hvad foreningen forventer, men at hun gerne stiller op til at hjælpe, når de spørger om forældrenes hjælp, selvom det generelt kan være svært at navigere i, hvordan hun skal agere som "ny forælder" i håndboldklubben:

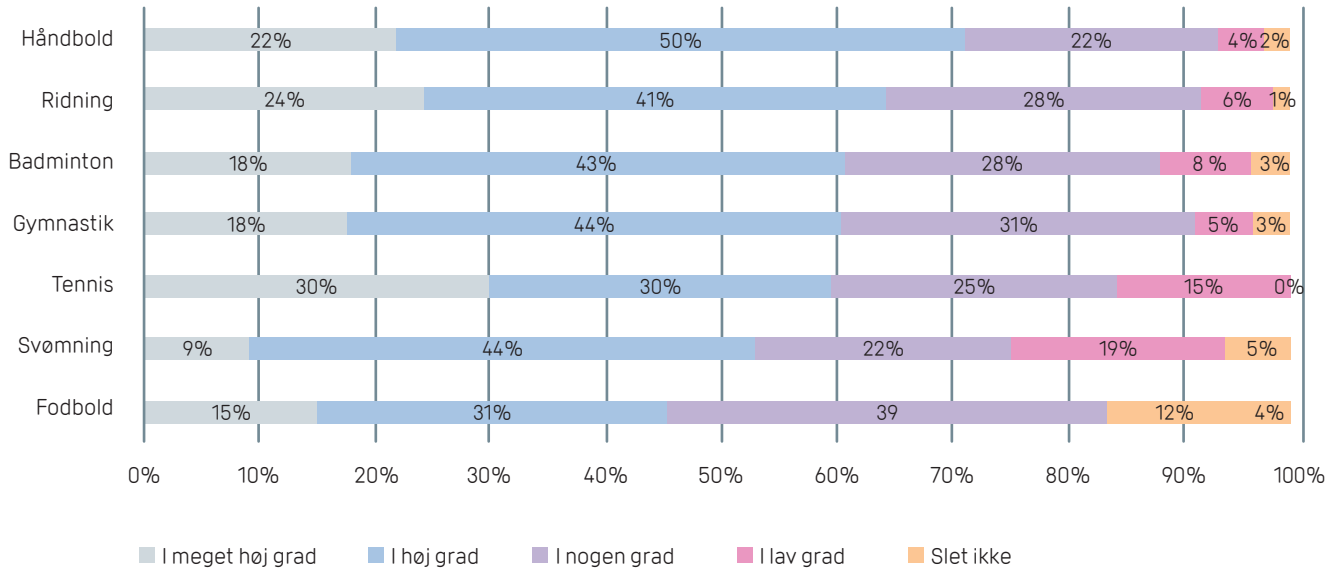
I: Har du stået i nogle situationer forbindelse med foreningen her og håndboldklubben, hvor du ikke har vidst, hvordan du skulle agere eller været i tvivl om, hvordan du skulle håndtere nogle situationer?

Mor: Der har været lidt, men... Jeg tror mere, det er det med, at jeg ikke aner noget om foreningslivet, og hvordan det er. Jeg har snakket med kollegaer, og så har hun bare givet mig tips. Hun har været i foreningslivet siden hun selv var 3 år, så hun har givet mig tips og tricks.

(Mor, søn 10 år, håndbold)

Således beskriver denne mor altså, hvordan det kan være svært at "gennemskue" sin funktion som forælder i en idrætsforening, når man ikke har været en del af en forening tidligere. I hendes tilfælde har der været behov for at søge sparring udefra for at kunne navigere bedre i, hvordan hun skal eller bør agere som mor til et barn, der dyrker idræt i en forening.

Også barnets idrætsgren synes at spille en rolle i forhold til, hvorvidt forældrene oplever at være bevidste om, hvilke forventninger barnets forening har til dem – se figur 17. Især "svømme-" og "fodboldforældre" er usikre på, hvad foreningen forventer af dem – hvor det modsatte især er gældende for "håndboldforældre". Dette er interessant, da "håndboldforældre" hverken har større foreningserfaring eller i større omfang har dyrket samme sport, som barnet end "fodbold-" og "svømmeforældre".

Figur 17: Føler du, at du ved, hvad foreningen forventer af dig som forælder? Krydset med: Hvilken sport går dit barn til?

Hvad angår forældrenes bevidsthed om, hvad foreningen forventer af dem som forældre, er der flere forældre, der giver udtryk for, at de ved, hvad foreningen forventer af dem, fordi de oplever, at foreningerne er gode til at italesætte det. Det kan f.eks. være, at fodboldklubben kommunikerer ud til forældrene, at man som forælder forventes at dømme x antal kampe i løbet af en sæson, at man vasker tøj eller skiftes til at have frugt med, som børnene kan spise i pauser, at man i gymnastikforeningen beder forældrene om at bage en kage til forårsopvisningen eller hjælper med at slæbe redskaber. En mor forklarer eksempelvis følgende:

"Begge klubber er jo virkelig drevet af frivillige. Fodboldklubben har vist fået ansat en deltidssekretær, men det er præget af, at klubben er drevet af frivillige. Det er klart, at det fordrer, at man som forælder deltager. Der er brug for ekstra hænder end dem, der er i ungdomsudvalg eller bestyrelse. Det synes jeg, de har været meget tydelige omkring. Der er brug for forældredeltagelse til alt muligt, det kan også være en arbejdsdag, til at være holdleder til kampene, kørsel, det er sådan lidt en uendelig liste. Og det har vi vidst, for vi kunne også godt have betalt noget mere og været i en meget mere etableret klub, der har ansatte. Det ved jeg, der er nogle forældre, der gør, hvor det hele er mere serveret på et sølvfad. Men det har vi fra valgt for at få den anden del med."

(Mor, søn 11 år; badminton og fodbold)

Her ses et eksempel på en forælder, der i høj grad synes at være bevidst om behovet for og værdien af forældreinvolvering i forhold til, at foreningen kan fungere. Der er dog stor forskel på, hvordan forældrene synes at opfatte de forventninger, som foreningerne stiller til forældrene – om det er i det store eller i det små. En far, der ikke selv har foreningserfaring beskriver, at det er kommet bag på ham, hvor store forventninger, der er til forældrenes deltagelse i barnets idræt:

I: Har der været nogen overraskelse eller noget, som du synes har været svært i forhold til, hvordan man engagerer sig som forældre her til svømning?

Far: Ja, det var lidt overraskende for mig, at der var så stor en forventning til forældrenes engagement. Det er ikke bare, at de [børnene] skal køres til svømning og så hjem igen, det er måske lidt overraskende for mig.

(Far, to døtre 6 år, svømning)

Og den samme far forklarer at han godt er klar over at det kun bliver "værre":

"Når man går videre til de næste hold her til svømning, så er der jo pludselig meget forventning omkring forældreengagement i forhold til at være tidtager til stævner, altså de her stævner, som pludselig er otte timer på en søndag, og bestyrelsesarbejde og alle mulige ting, og så kan det pludselig føles som et voldsomt stort projekt at have børn, som er med i en svømmeklub [...] Jeg tænker ikke rigtigt, vi har tid til det. Det er selvfølgelig også på frivillig basis, men der er sikkert også mange andre forældre, der har det på samme måde, så nogen skal jo have tid, for at det kan fungere."

(Far, to døtre 6 år, svømning)

Denne far er blevet overrasket over, at det ikke bare er hans døtre der går til svømning, men også deres forældre – og det er ikke kun forældre uden foreningserfaring, der bliver overrasket. Også forældre med foreningsbaggrund fortæller i interviewene, at de er overraskede over den mængde af tid, det kræver af dem som forældre, at deres barn dyrker en specifik idræt.

I spørgeskemaundersøgelsen er der ligeledes en række forældre, der ytrer frustration over, at foreningerne forventer for meget af dem som forældre i forhold til, hvad de skal stille op til. Nogle forældre skriver f.eks. følgende pointer i spørgeskemaet vedrørende deres oplevelse af foreningernes forventninger til forældrenes engagement:

"Jeg ved godt, hvad de forventer, men vil helst undgå at sælge strømper til jul eller stå i en bar - så betaler jeg hellere et højere kontingent!"

"Vi ved, at der er et ansvar omkring at køre til stævner mm, og der er en invitation til at deltage i arbejdsopgaver i forhold til at tjene penge til klubben, men den sidste del er vanskelig at bidrage til i en travl hverdag. Jeg ville gerne, at der var en forståelse for det eller muligheder for at bidrage på anden vis."

(Forældresvar i spørgeskemaundersøgelse)

Nogle foreningers forventninger til forældres engagement i barnets idrætsdeltagelse stemmer således ikke helt overens med forældrenes lyst til og muligheder for at tage aktiv del i de forskellige opgaver.

3.5.1 NÅR FORÆLDRENE IKKE VED, HVAD DER FORVENTES AF DEM

Som det fremgik indledningsvist af afsnit 3.5, er der en gruppe af forældrene i spørgeskemaundersøgelsen på 15%, som kun i lav grad eller slet ikke ved, hvad foreningen forventer af dem. Her beskriver forældrene, at det overordnet handler om manglende kommunikation fra foreningens side. Flere forældre forklarer f.eks., at der generelt ikke er noget kontakt med forældrene fra foreningens side, bl.a. fordi forældrene ikke må komme i hallen:

"Kommunikationen går mest på at huske at melde afbud og ellers prøve at holde sig uden for træningen."

"Der mangler information i forhold til, at de skriver, de forventer, man bruger min 4 timer på frivillighed - der er ikke eksempler på, hvad det kan være."

"Der mangler generel kommunikation. Der meldes ud, hvis de mangler kage eller hjælp, men vi kunne godt bruge en "velkomstmål" med hovedpunkter omkring, hvad der forventes af os."

"Her efter tre år begynder jeg at se omfanget af det, der forventes. Dette er langt mere, end jeg vidste, at jeg skulle. Jeg har aldrig selv været i forening. Jeg vidste ikke, at forældre skulle være så meget med inde over. Ville godt have haft mere at vide i starten."

(Forældresvar i spørgeskemaundersøgelse)

Således peger disse forældre altså på, at de oplever, at der er forventninger til dem fra foreningens side, men at de generelt mangler information fra foreningens side. Nogle forældre understreger også, at de ikke mener, at foreningen kan forvente, at man som forælder skal deltage aktivt i det omfang, foreningen lægger op til, fordi det langt fra er alle, der har tid og/eller lyst til at engagere sig i de forskellige opgaver.

3.6 HVILKE FORVENTNINGER HAR FORÆLDRENE TIL FORENINGEN?

I interviewene har vi spurgt forældrene, hvad de har af forventninger til den forening, deres barn er aktiv i, og her går svarene primært på, at man forventer, at foreningen passer godt på børnene og sikrer, at de har det sjovt. Derudover har forældrene bl.a. forventninger til, at barnet tilegner sig både nogle sportslige og sociale kompetencer, hvilket en mor forklarer således:

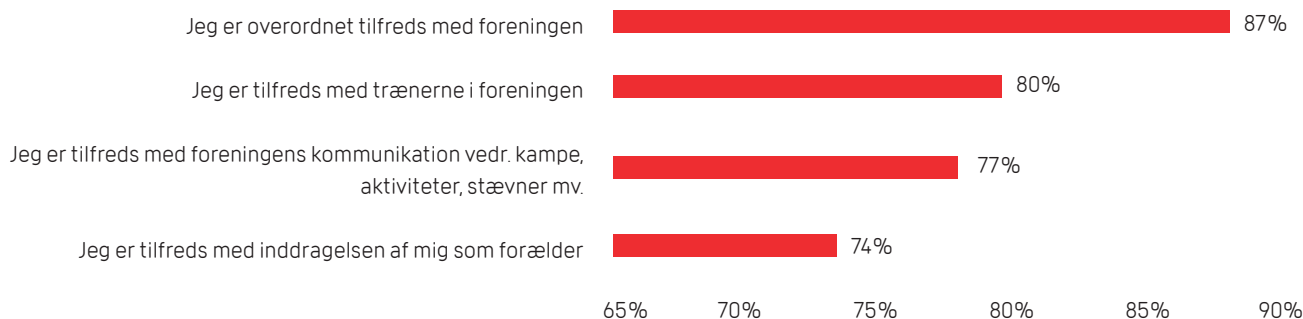
"Jeg har en forventning om, at der er nogle gode trænere. At de gør sig umage. Noget af det, der er vigtigst for mig, uanset hvad de laver, så er det, at de har det sjovt. At det ikke skal blive for seriøst, og at de går død i det, men at de dybest set kommer hjem fra næsten hver træning og siger "jeg har haft det sjovt i dag", "jeg har lavet noget, som jeg synes var fedt". Så kan jeg godt lide, at foreningerne har det sociale element, altså laver noget fællesspisning, klubfest, nytårsbanko eller hvad der nu er, men så man har nogle sociale tiltag som gør, at man også kommer i klubben, hvor sporten ikke er det primære, men hvor man også laver noget andet sammen."

(Mor, søn 11 år, badminton)

Foruden at skabe trygge rammer for børnene, forventer forældrene altså også, at foreningen og trænerne er kompetente, og at deres barn får et godt "produkt", når de dyrker idræt i foreningen. Dette "produkt" indeholder følgende ingredienser: at det er sjovt, at der er fokus på det sportslige, og at foreningen formår at skabe nogle sociale rammer omkring idrætten.

3.7 ER FORÆLDRENE TILFREDSE MED HHV. FORENINGEN, TRÆNERNE, FORÆLDREINDDRAGELSE OG KOMMUNIKATION?

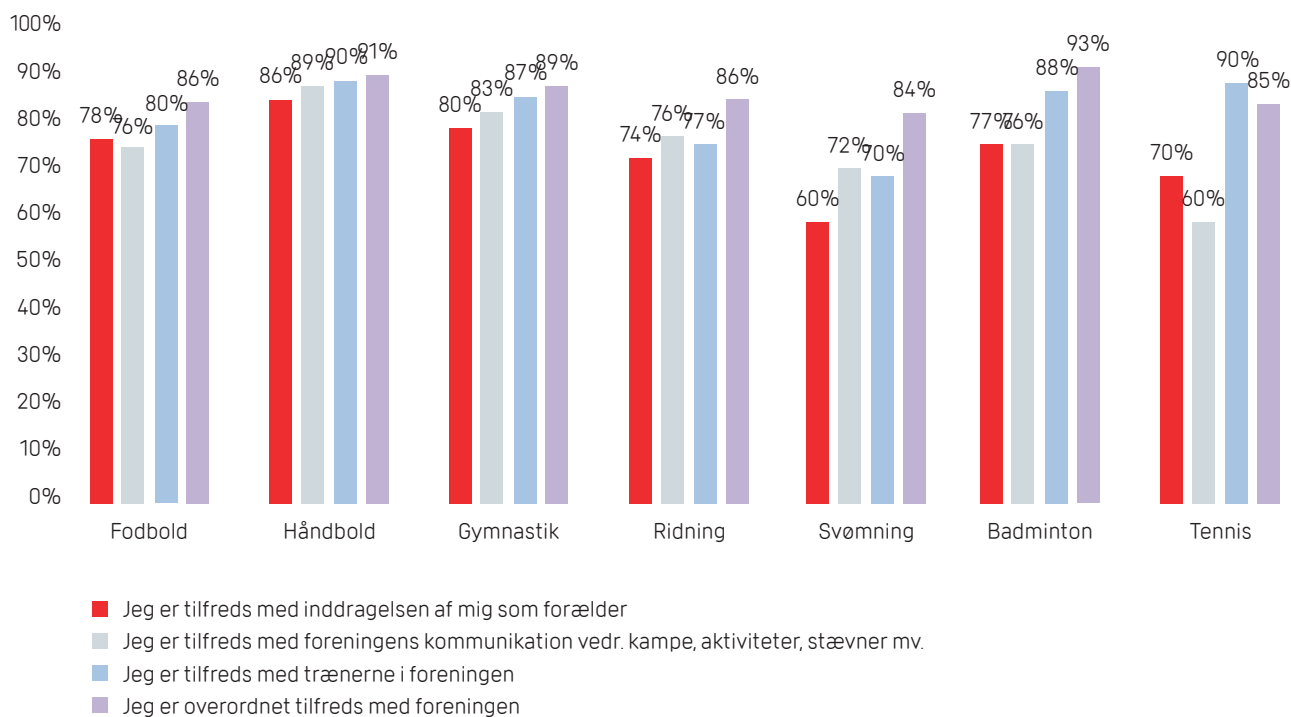
Der er generelt høj tilfredshed med foreningen blandt forældrene (se figur 18). Den høje tilfredshed ses både i forhold til foreningerne overordnet set (87%), trænerne (80%), foreningens kommunikation (77%) samt inddragelsen af forældrene (74%).

Figur 18: Angiv hvor enig du er i følgende udsagn. Tabellen viser andel, der har svaret 'meget enig' og 'enig'.

Der ses ikke nogen tydelig tendens til, at forældre uden foreningserfaring stiller større krav til kommunikationen: Forældre uden foreningserfaring (76%) er næsten lige så tilfredse med foreningens kommunikation som forældre med foreningserfaring (78%).

Sammenligner vi tilfredsheden på tværs af idrætsgrene, ses der ingen markante forskelle i forhold til den overordnede tilfredshed med foreningen. Til gengæld ser vi en tendens til, at især "svømmeforældre" er mindre tilfredse med træneren sammenlignet med forældrene i de andre idrætsgrene, idet 70% af "svømmeforældre"³ er tilfredse med træneren, hvorimod det f.eks. gælder 90% af "håndboldforældre" (se figur 19).

Figur 19: Angiv, hvor enig du er i følgende udsagn. Tabellen viser andelen, der har svaret 'meget enig' og 'enig'. Krydset med: Hvilken sport går dit barn til?

3. Når svømning scorer lavt på tilfredshed kan det hænge sammen med, at den store gruppe af forældre har børn der gør på "svømmeskole", hvor fokus er på aktiviteten - at lære at svømme-, og knapt så meget fokus på de andre dimensioner af foreningslivet - fællesskab, forældreinddragelse mv. Disse dimensioner begynder i de fleste svømmeklubber først at fylde når man forlader svømmeskolen og begynder på et konkurrencehold eller lign.

Svømning er ligeledes den idrætsgren, hvor forældrene er mindst tilfredse med inddragelsen: 60% af "svømme-forældrene" er tilfredse med inddragelsen af dem, hvorimod det gælder 87% af "håndboldforældrene". "Tennisforældre" er den gruppe af forældre, der er mindst tilfredse, hvad angår foreningens kommunikation, idet 60% af denne forældregruppe er tilfredse sammenlignet med 89% af "håndboldforældrene". Generelt ses en tendens til, at håndboldforældrene er blandt de mest tilfredse forældre.

Men hvad kendetegner de forældre, der ikke er tilfredse?

Nedenfor har vi sammenlignet de utilfredse forældre med de tilfredse forældre. De forældre, som er utilfredse med foreningen, er oftere end de tilfredse forældre karakteriseret ved følgende:

- Er under 36 år
- Har et barn i alderen 0-9 år
- Er fædre
- Bor i region Syddanmark
- Har et barn, der går til svømning

De forældre, som er utilfredse med trænerne, er i højere grad end de tilfredse forældre oftere karakteriseret ved følgende:

- Er under 36 år
- Har et barn i alderen 0-9 år
- Har et barn, der går til svømning
- Har selv dyrket samme sport som barnet

De forældre, som er utilfredse med inddragelsen af dem, er i højere grad end de tilfredse forældre karakteriseret ved følgende:

- Har et barn i alderen 0-9 år
- Bor i region Syddanmark
- Har et barn, der går til svømning

Samlet set ses der således en tendens til, at utilfredsheden især er udbredt blandt forældre, som er under 36 år og har et barn i alderen 0-9 år, som går til svømning. Til gengæld synes foreningserfaring ikke at have betydning for graden af forældrenes tilfredshed.

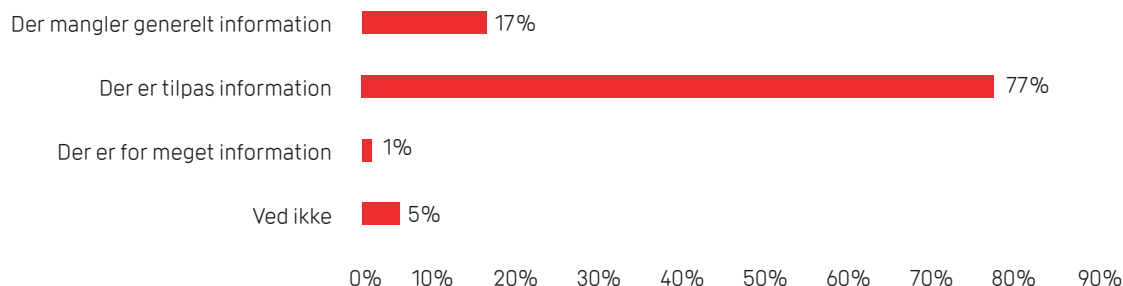
I forhold til ovenstående er det dog væsentligt at understrege, at det er forholdsvis få forældre, som er utilfredse, og analysen er derfor baseret på et begrænset antal respondenter. Derudover er det værd at være opmærksom på, at der også skal tages højde for sammenhængen med barnets alder i forhold til, hvilken sport de dyrker, idet de børn, der går til håndbold, er blandt de ældste børn i undersøgelsen. Det er derfor svært at sige, om sammenhængen mellem forældrenes tilfredshed skyldes sporten (håndbold), eller fordi man bliver mere tilfreds i takt med, at barnet bliver ældre (og har været i foreningen i længere tid).

3.8 FORÆLDRENE OPLEVELSE AF FORENINGERNES KOMMUNIKATION

I dette afsnit vil vi se nærmere på forældrenes konkrete oplevelser af foreningernes kommunikation til forældrene både generelt men også den specifikke kommunikation fra trænerne til forældrene.

3.8.1 Hvad synes forældrene om mængden af information fra foreningen?

Vi har spurgt forældrene, hvad de synes om mængden af information fra foreningen, og lidt mere end 3 ud af 4 forældre (77%) synes, at der er tilpas information, mens 17% angiver, at de generelt synes, at der mangler information. 1% synes, at der er for meget information. 5% har svaret, at de ikke ved det (se figur 20).

Figur 20: Hvad synes du om mængden af information fra foreningen?

Især "håndboldforældre" (86%), "gymnastikforældre" (81%) og "badmintonforældre" (80%) oplever, at informationsmængden er tilpas. For de resterende idrætsgrene er det ca. 1 ud af 5 forældre, som ønsker mere information. Når vi spørger de forældre, som ønsker mere information fra foreningen, hvad de mangler af information, handler det overordnet set om følgende:

- Generel information, særligt i forhold til velkomst og forventninger.
- Information om, hvem der er trænerne.
- Årets gang i foreningen. Er der f.eks. nogle stævner eller større arrangementer, hvor det forventes, at man hjælper til?

I forhold til sidstnævnte punkt vedrørende information om årets gang i foreningen, skriver en forælder i spørgeskemaet eksempelvis følgende:

"Jeg synes, at vi sent får ting at vide, og så synes jeg ikke, informationerne er godt nok beskrevet for os som er nye, og som ikke kender sporten så godt."

(Forælder i spørgeskema)

Flere forældre udtrykker generelt et ønske om, at foreningen melder ud i god tid, når der f.eks. er arrangementer eller stævner i foreningen, hvor der forventes forældreopbakning, så man som familie kan planlægge at deltage i dette. Derudover er der også en gruppe af forældre, som ikke kender til kulturen i barnets sport, der ytrer et ønske om mere information om sporten og forventninger til forældrene.

Nogle forældre beskriver også, at de oplever, at den måde, foreningen kommunikerer ud til forældrene gør, at informationen kan blive mangelfuld. Dette forklarer en forælder således:

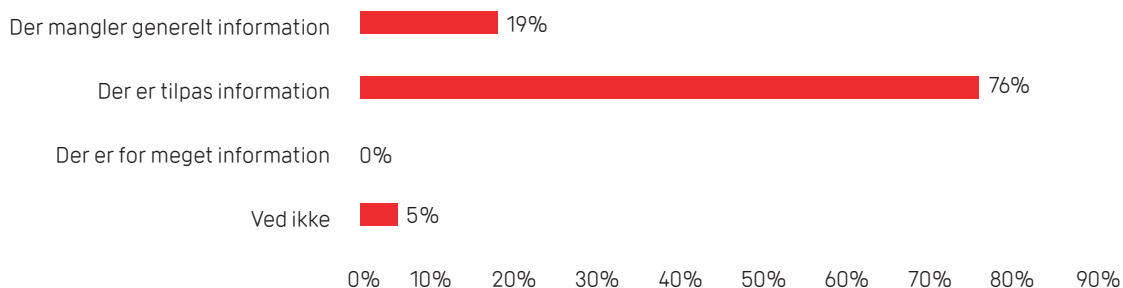
"Jeg mangler en 'formel' informationskilde, alt foregår på Facebook, og det er svært at finde ud af, hvem det er der har 'teten'. I andre sammenhænge (andre foreninger) er der en ungdomsformand, vedkommende melder mødetider, opstart, feriedage, weekendtræning, konkurrencer/stævner osv."

(Forælder i spørgeskema)

Flere forældre skriver, at de f.eks. ikke er på Facebook, eller ikke får tjekket de forskellige sider, som de er medlem af, og når foreningen vælger at kommunikere ud til forældre gennem Facebook-grupper, så går informationen tabt til denne gruppe af forældre.

3.8.2 HVAD SYNES FORÆLDRENE OM MÆNGDEN AF INFORMATION FRA TRÆNEREN?

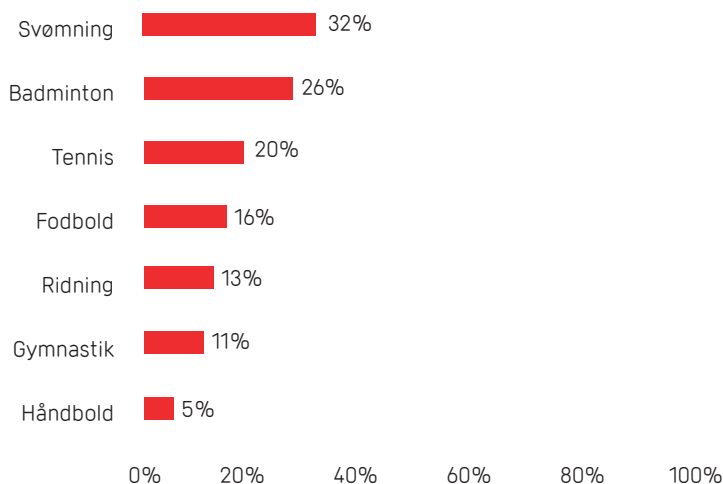
Ligesom vi har spurgt ind til mængden af information fra foreningen, har vi også spurgt forældrene om deres oplevelse af mængden af information fra træneren. Her ser vi samme tendens som med informationen fra foreningen: 3 ud af 4 (76%) forældre mener, at der er tilpas information fra træneren, mens 19% angiver, at der generelt mangler information, og 5% har svaret, at de ikke ved det (se figur 21).

Figur 21: Hvad synes du om mængden af information fra træneren? Procent.

Her ser vi en tendens til, at lidt flere forældre uden egen foreningserfaring oplever, at informationen fra træneren er mangelfuld.

Især "svømmeforældre" (32%) savner mere information fra trænerne, mens "håndboldforældrene" omvendt angiver at være mest tilfredse: Kun 5% af håndboldforældrene oplever, at information fra træneren er mangelfuld – se figur 22:

Figur 22: Hvad synes du om mængden af information fra træneren? (Tabellen viser kun respondenter, som har svaret "Der mangler generelt mere information") Krydset med: Hvilken sport går dit barn til?

Når vi spørger forældrene i spørgeskemaet, hvad de mangler af information fra trænerne, handler det overordnet om, at der ikke er nogen kommunikation fra træneren til forældrene. Nogle forældre skriver, at de ikke engang ved, hvad træneren hedder, og at de aldrig har talt med vedkommende. Andre skriver, at de savner information om f.eks. stævner, hvordan træningen foregår, og hvorfor de gør, som de gør. Tre forældre skriver følgende:

"Da mit barn er 5 år, er det svært, at hun skal viderefortælle, hvad der er blevet sagt eller fortalt til/under træning. Da vi ikke må være til stede under træningen i hallen, så er det yderst vigtigt, at de får kommunikeret ud, hvad deres plan er. Hvornår skal de skrives op til bluse, ferieplan, fælles stævne, øve video."

"Hvad fokuserer de på i undervisningen? Kan vi som forældre støtte ved at snakke med børnene derhjemme? Jeg ved ikke, hvordan det går med træningen/udviklingen, når vi ikke må være til stede..."

"Jeg får ikke den store information derfra, men ved heller ikke, om der bør være mere. Det ville dog være fint i forhold til mit barns sportslige udvikling at få lidt at vide om, hvad han skal arbejde med. Jeg kunne dog selv være væsentligt mere opsøgende, men vil jo heller ikke tage for meget af trænerens tid, og synes måske også, at jeg som forælder skal passe på med at blande mig for meget."

(Forældre i spørgeskema)

Som det fremgår af de to første svar fra forældre, så er det især vanskeligt at følge med på sidelinjen som forælder, når man ikke har adgang til hallen/træningen, og man derved hverken får indblik i, hvad ens barn laver til sin træning, eller hører de informationer, der gives til børnene. Den tredje forælder beskriver et dilemma omkring, hvor opsøgende man selv skal være som forælder i forhold til at få den information, man oplever at mangle, fordi man heller ikke vil "blande sig" for meget.

3.8.3 OPLEVER FORÆLDRENE ET BEHOV FOR FORÆLDREMØDER?

Generelt ytrer de forældre, vi har interviewet, tilfredshed med kommunikationen fra foreningen. En far forklarer i et interview, hvad han især har sat pris på i forhold til den kommunikation, de får fra foreningen:

I: Hvad gjorde man fra foreningens side for at klæde dig på?

Far: Jamen der har de været gode til at sende en mail – eller det har de faktisk gjort af flere omgange – så har de sendt mails rundt via deres tilmeldingssystem og orienteret om, at nu skulle man være opmærksom på, hvis en træning var flyttet, eller nu går vi udenfor, så vær lige opmærksom på det. Sådan noget.

I: Ja. Oplever du tilstrækkelig information fra foreningen?

Far: Ja, det synes jeg.

I: Har du deltaget i forældremøder, hvis det er noget, de har?

Far: Øh, ja... Ja. De havde en orientering inden træning, og der var jeg med.

I: Hvorfor valgte du at deltage i det?

Far: Jamen for at bakke om det. Altså der er nogle frivillige, der stiller sig op og træner nogle - en masse piger i det her tilfælde. Og der er ikke nogen af de frivillige, der har børn på holdet. Og allerede dér er det jo superflot, synes jeg. Så dels, at de vil gøre det, og dels at de vil lave nogle fede aktiviteter og give pigerne en god træning... Så har man bare at være der, synes jeg, for at støtte op om det. Og også hvis de nu har brug for hjælp til at slæbe redskaber, eller hvad det kunne være... Så vil jeg i hvert fald gerne være med til at støtte op om det.

I: Og synes du, du fik noget ud af at komme til det møde?

Far: Ja, ja, ja. Det var fint.

I: Var der noget, du savnede?

Far: Ikke noget, jeg kan komme i tanke om.

(Far, datter 8 år, gymnastik)

Af ovenstående interviewuddrag fremgår det, at man er blevet inviteret til forældremøde i den gymnastikforening, som hans datter går i. De fleste af forældrene i interviewene er ligeledes blevet tilbudt at deltage i forældremøde i deres barns forening, og de fleste af forældrene har bakket op om dette, når tilbuddet har været der – enten af samme årsag som faren i ovenstående interviewuddrag for at bakke op om trænerne, eller fordi man gerne vil have den information, som gives på forældremødet. En forælder forklarer eksempelvis, at forældremøder er en god måde for hende at få en generel introduktion til forening, blive introduceret til en årskalender samt få en gennemgang af, hvad der er af forskellige arrangementer og turneringer. Derudover forklarer hun også, at der har været nogle strukturelle ændringer for sin søns træning, som var godt at få forklaret ved et forældremøde:

"De har lavet lidt om på træningen. Min søn spiller f.eks. med nogle ældre en gang imellem, så brugte de tid på at forklare den måde, de skruer holdene sammen på, så de bliver blandet lidt mere. Så fortalte de om holdkampene, trænerteamet og deres kompetenceudvikling, kurser og lidt omkring hvad træningen indeholder, og hvordan de gør det. Og spørgsmål til sidst."

(Mor, søn 11 år, badminton)

Ifølge denne mor er det en god måde, hvorpå man kan få generel information om foreningen og sæsonen, og det er ligeledes en god mulighed for at få indblik i den træning, hendes søn er en del af i foreningen.

Selvom der generelt er god opbakning blandt forældrene i interviewene til, at foreningen inviterer til forældremøder, så understreger nogle forældre også, at det måske især giver mening, når man er ny forælder i sporten og/eller foreningen. I et gruppeinterview med forældre, hvis børn går til fodbold, forklarer de eksempelvis, at det kan være svært som forælder at forstå, hvordan det foregår til stævner, når man er ny:

I: Hvad mangler der af information til stævnerne?

Far: Vi har været til en del af dem, så vi ved efterhånden, hvad der sker. Men der kommer nogle gange fire-fem forældre, der aldrig har prøvet det før, og de er helt "lost". Og det kan jeg godt forstå. For man dukker op, men hvor skal man mødes? Hvem står for hvad? Hvad går det ud på? Hvad er reglerne? Man finder ret hurtigt ud af det, men man bliver ikke taget specielt meget i hånden der. Og for børnene kommer det helt af sig selv, de synes virkelig, virkelig, at det er fedt, men der er ikke meget information.

I: Kunne man lave et 10-30 minutters forældremøde om, hvad der forventes af forældre til stævner? Og så kunne de nye forældre komme lidt bedre ind i det der.

Mor: Ja, det kunne man godt. Det kunne være en skidegod idé.

Far: Ja, det ville være rigtigt, rigtigt godt, det ville være sindssygt godt. Sådan måske i starten af hver sæson for nyere forældre.

(Mor og far, to sønner 5 år, fodbold)

Ifølge disse to forældre kunne det være en fordel, hvis den forening, deres sønner går i, vejleder forældrene mere, når man kommer ind i foreningen og ikke ved, hvad det vil sige at deltage i stævner. En forælder til et barn, der går til ridning, deler ligeledes oplevelsen af, at det er vigtigt, at foreningen kommunikerer ud til forældre, der er nye i sporten – ikke nødvendigvis i form af et forældremøde, for en skrivelse eller videoer til forældrene fungerer også. En mor, der ikke selv har erfaring med ridning forklarer, at det var relevant for hende med denne information om, hvordan man går ud til en hest, hvordan man får den ud af boksen osv.

Selvom der overordnet set er opbakning blandt forældre i interviewene til, at foreningen inviterer til forældremøder, er der også en gruppe af forældre, for hvem det ikke er en nødvendighed – enten fordi de ikke oplever, at de mangler information, eller fordi det bliver for omstændigt at skulle deltage i.

I: Synes du generelt, at der har været information nok?

Far: Joh, det synes jeg... Men det er også apropos tid, der er næsten for meget information. Vi er jo lige startet her i august, og der har allerede været to forældremøder indtil videre [slut efterår, red.] bare i svømmeklubben, og så kommer der fritidsklub oveni og skolen. Så der er mange forældremøder.

I: Og er det noget, som du har deltaget i?

F: Ja.

I: Hvordan har det været?

Far: Udmærket. Men også meget tid i forhold til, at man nogle gange godt kunne ønske sig færre informationer. Nogle gange kunne man også bare møde op til svømning og svømme lidt, og så var dét det.

I: Fik du noget ud af at deltage i mødet?

Far: Jah, altså de prøver jo at lave det, så der også er et socialt fællesskab med legeaftaler. Det giver selvfølgelig meget god mening. Så på den måde kan man godt se, at man ikke bare kunne have sendt en mail rundt.

(Far, to døtre 6 år, svømning)

Selvom denne far oplever, at tid er en udfordring i forhold til at skulle møde op til forældremøder i både skolen, fritidsklubben og foreningsidrætten, kan han alligevel godt se, at der er en pointe i, at foreningen inviterer til sådanne forældremøder ud fra et ønske om at skabe et fællesskab omkring træningen og i foreningen på børnenes vegne.

Nogle forældre forklarer dog også, at de vælger forældremøderne fra, fordi de synes, at de har været det hele igennem, når deres barn (eller ældre søskende) har gået i foreningen i flere år.

Selvom forældrene godt kan se pointen i forældremøder på trods af, at de ikke nødvendigvis oplever, at de har tid og overskud til at prioritere det, så foreslår nogle, at man f.eks. kan afvikle forældremøder online eller i forlængelse af en træning:

Interviewuddrag A:

I: Har der været nogle forældremøder?

Mor: Ikke, hvad jeg har hørt.

Far: Nej, det har der ikke været, men jeg tror heller ikke, at forældremøder er vejen frem. For vi går til mange forældremøder i mange andre sammenhænge. Så derfor skulle det bare være 10 minutter i forlængelse af en træning måske.

(Mor og far, to sønner 5 år, fodbold)

Interviewuddrag B:

I: Hvordan var din oplevelse med forældremødet?

Mor: Det var godt. For det første var det online, det var dejligt, at det kunne passes ind med alt andet. Og så også bare, at der blev lavet en forventningsafstemning mellem trænere og forældre, så man ligesom vidste, hvor man skulle være henne [...]. At man dukker op, og man husker at melde sig fra til træningerne. Det er to årgange, som er slået sammen, så også bare hvordan og hvilke tanker de har gjort, om hvordan de skulle træne to vidt forskellige og årgange og niveauer.

(Mor, søn 10 år, håndbold)

Ifølge faren i interviewuddrag B er det mest hensigtsmæssigt at lægge et forældremøde i forbindelse med en træning, fordi det ellers kan være udfordrende at skulle finde tid til. I forhold til samme problematik har moren i interviewuddrag B god erfaring med forældremøder, der afvikles online, når mødet handler om at give information til forældrene, og når der skal forventningsafstemmes med forældrene.

3.9 FOR FORÆLDRENE ER IDRÆTTEN MEGET MERE END BLOT EN AKTIVITET - OPSUMMERING

I dette kapitel har vi erfaret, at de to hyppigste årsager til, at ens barn er startet til sporten, er, at forældrene har et ønske om, at barnet opnår nogle særlige (sportslige) færdigheder gennem sporten, og at forældrene selv har gået til sporten og gerne vil give det videre til deres barn. Især forældre til børn, der går til svømning og gymnastik, angiver at have et ønske om, at deres barn opnår nogle særlige (sportslige) færdigheder gennem sporten (at kunne svømme, samt motorisk udvikling).

Størstedelen af forældrene i spørgeskemaundersøgelsen angiver, at det er vigtigt for dem, at deres barn dyrker foreningsidræt. En større gruppe af forældre med foreningserfaring angiver, at det er 'meget vigtigt' sammenlignet med gruppen af forældre, der ikke selv har foreningserfaring. De primære årsager til, at det er vigtigt, at ens barn dyrker foreningsidræt, er motionen (det sundhedsmæssige), at det skyldes et ønske om, at barnet bliver en del af et fællesskab og får nye venner, at det er vigtigt, at barnet har en interesse uden for skolen, samt et ønske om at styrke barnets sociale kompetencer.

Praktiske omstændigheder (afstand og træningstidspunkt) er de væsentligste faktorer bag valget af den specifikke forening, som ens barn er aktiv i.

Foruden at skabe trygge rammer for børnene, forventer forældrene bl.a., at foreningen og trænerne er kompetente, og at deres barn får et godt "produkt", når de dyrker idræt i foreningen. Dette "produkt" indeholder både helhedsoplevelsen, at det er sjovt, samt at der er fokus på det sportslige, og at foreningen formår at skabe nogle sociale rammer omkring idrætten.

Lidt mere end halvdelen af forældrene føler, at de i meget høj eller høj grad ved, hvordan kulturen generelt er i den sport, som deres barn dyrker. Knap halvdelen af forældrene synes således at være udfordret i forhold til deres kendskab til kulturen.

En tilsvarende gruppe af forældre på lidt mere end halvdelen føler, at de i meget høj grad eller i høj grad ved, hvad foreningen forventer af dem. Flere foreningsfarne forældre oplever at vide, hvad foreningen forventer af én, og det bliver nemmere at "gennemskue", hvad foreningen forventer af én, jo længere tid barnet har været i foreningen. Blandt den forholdsvis store gruppe af forældre, der ikke ved, hvad foreningen forventer af dem, er oplevelsen, at manglende kommunikation fra foreningens side er årsagen til dette. I forbindelse med interviewene er vi stødt på en gruppe af forældre, der angiver, at de ikke mener, at foreningen kan forvente, at man som forælder skal deltage aktivt i det omfang, foreningen lægger op til, fordi det langt fra er alle, der har tid og/eller lyst til at engagere sig i de forskellige opgaver.

Selvom det reelt er et ret stort mindretal, der ikke føler sig fortrolig med kulturen og foreningens forventninger til dem, samt at der er en gruppe, der efterspørger mere kommunikation, angiver det helt store flertal af forældrene (87%) at de overordnet set er tilfredse med deres børns idrætstilbud!

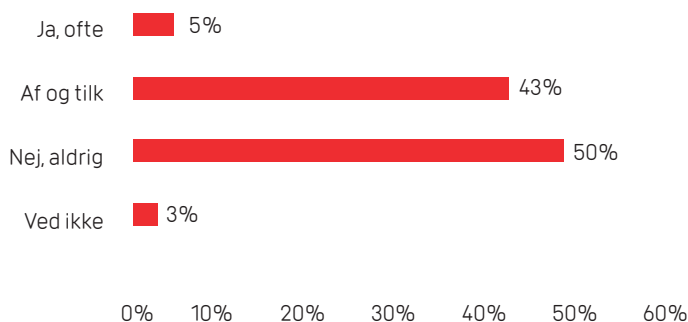
4.0 FORÆLDRENE PERSPEKTIV PÅ FORÆLDER/ BARN-RELATIONEN I EN IDRÆTSSAMMENHÆNG

Studier viser, at hovedparten af idrætsforældre har et klart ønske om indføring i og viden om, hvad de kan forvente af deres børns idrætsdeltagelse, og konkluderer, at det er nødvendigt at udstyre forældrene med viden, der hjælper dem med at forstå forenings-, trænings- og konkurrencekulturen, således at de kan støtte deres barn bedst muligt (Thrower et al. (2019)).

I dette kapitel vil vi se nærmere på undersøgelsens andet perspektiv omkring, hvordan forældre oplever deres rolle i forhold til at støtte barnet bedst muligt: Hvad oplever forældrene som de væsentligste dilemmaer i forhold til at være en god idrætsforælder? Ved de, hvordan de bedst muligt motiverer deres barn? Ved de, hvordan de bedst muligt håndterer op- og nedture eller konflikter, som barnet oplever i forhold til, hvad man bør sige, og hvad man bør gøre? Hvilke redskaber efterspørger de for at blive bedre til at støtte deres barn?

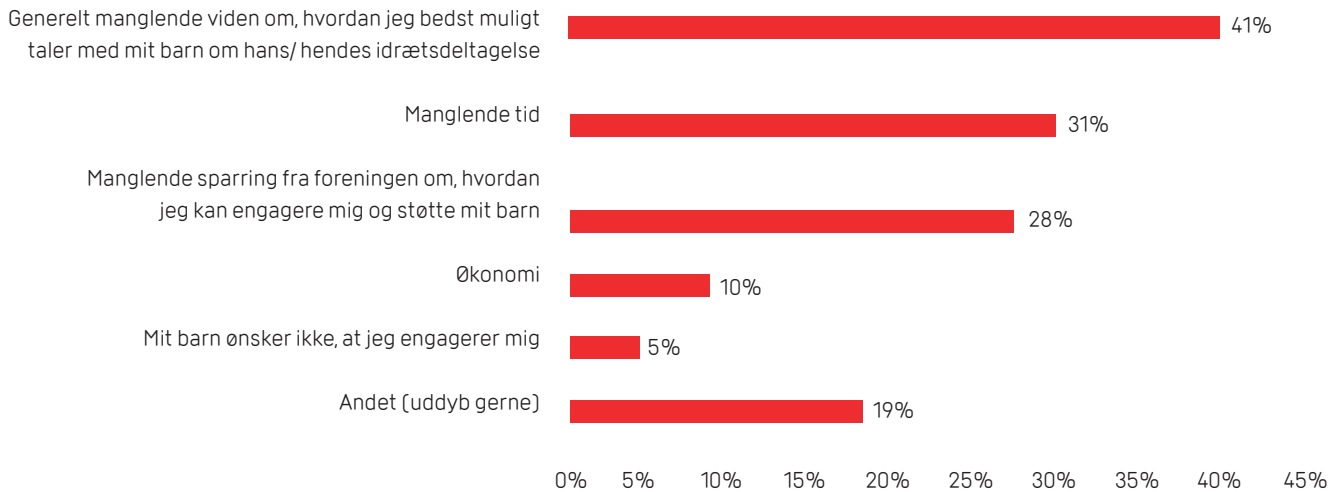
4.1 VED FORÆLDRENE, HVORDAN DE BEDST STØTTER DERES BARN I DETS IDRÆTSDELTAGELSE?

Næsten halvdelen af forældrene (48%) i spørgeskemaundersøgelsen oplever, at det ofte eller af og til kan være svært at vide, hvordan de bedst støtter deres barn i dets idrætsdeltagelse (se figur 23). Dette gælder i lidt højere grad fædrene (54%) end mødrene (45%).

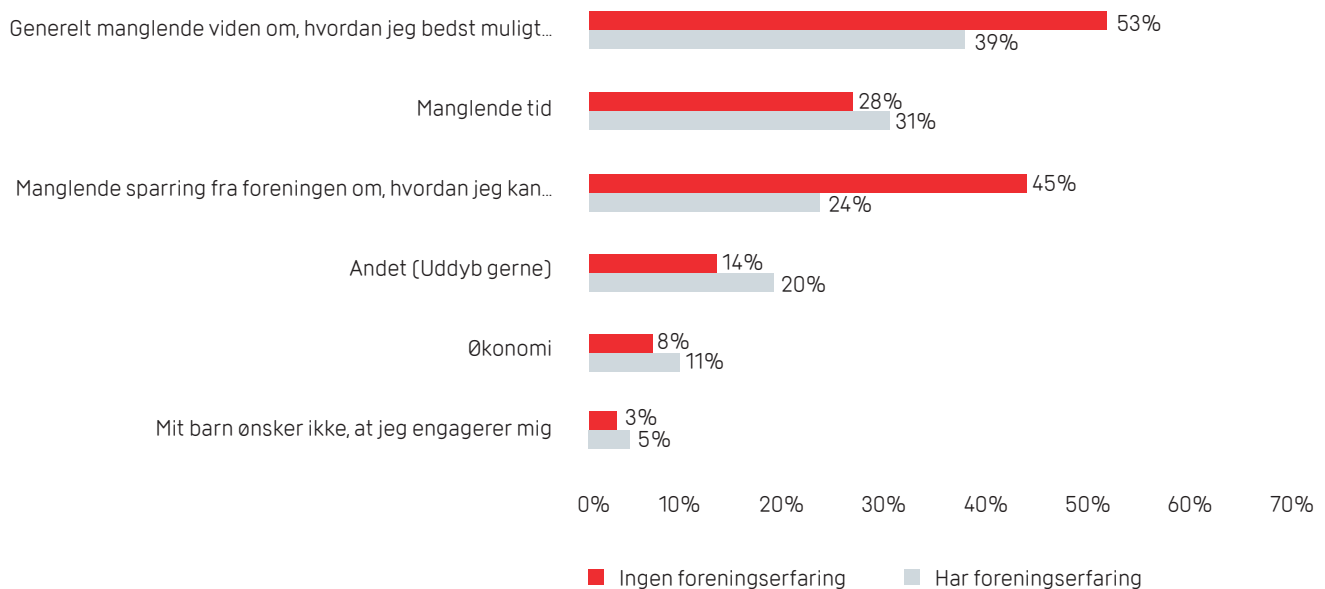
Figur 23: Oplever du, at det kan være svært at vide, hvordan du bedst støtter dit barn i hans/hendes idrætsdeltagelse?

Vi har spurgt de forældre, som ofte eller af og til oplever, at det kan være svært at vide, hvordan de bedst støtter deres barn om, hvad der kan være svært/udfordrende. Som figure 24 viser, er manglende tid og viden de primære årsager til, at det kan være svært/udfordrende for forældrene at støtte deres barn i idrætten. Den manglende viden er især i forhold til en usikkerhed om, hvordan man bedst taler med sit barn om dets idrætsdeltagelse, men en væsentlig andel (28%) efterspørger også sparring fra foreningen om, hvordan man som forælder kan engagere sig og støtte sit barn.

Figur 24: Hvad kan være svært/udfordrende i forhold til at støtte dit barn i hans/hendes idrætsdeltagelse? (Flere svar er muligt)

Når vi sammenligner forældre med og uden foreningserfaring, kan vi se, at især den manglende viden om at støtte sit barn og manglende sparring fra foreningen er udfordrende for den forældregruppe, der ikke har egen foreningserfaring – se figur 25:

Figur 25: Hvad kan være svært/udfordrende i forhold til at støtte dit barn i hans/hendes idrætsdeltagelse? (Flere svar er muligt) Krydset med: Forældrenes foreningserfaring.

Manglende viden om, hvordan man bedst taler med sit barn om hans/hendes idrætsdeltagelse samt behovet for sparring om, hvordan man som forælder engagerer og støtter sit barn, er derudover størst for følgende forældregrupper:

- Forældre med børn i alderen 0-5 år.
- Forældre fra storbyer og større provinsbyer.
- Far/bonusfar (i forhold til manglende viden om, hvordan man bedst muligt taler med sit barn om hans/hendes idrætsdeltagelse).

Foruden manglende viden om sporten og sparring fra foreningen, er der også en betydelig andel af forældrene, der har svaret 'Andet' i forhold til, hvad der kan være svært/udfordrende i forhold til at støtte sit barn i dets idrætsdeltagelse. De forældre, der har svaret 'Andet', har fået mulighed for at uddybe deres svar, og her er de overordnede forklaringer: Store krav til forældreinvolvering, manglende viden om sporten, stort pres (om præstationer), hvordan man støtter "korrekt" i forhold til forskellige situationer samt manglende indsigt i og information om træning, hvilket nogle forældre beskriver således:

"Forældre må ikke være i hallen, så det er svært at vide, om mit barn udvikler sig, deltager i øvelser, hører efter trænerne mm."

"Jeg ved ikke, hvad der foregår til træning, og mit barn er ikke så god til at forklare, hvordan det går. Jeg ved derfor ikke, hvordan hans udvikling er, og om han trives med det."

(Forældre i spørgeskema)

Således beskriver nogle forældre i spørgeskemaundersøgelsen altså, at de oplever, at de kan have svært ved at støtte deres barn i hans/hendes idrætsdeltagelse, og at dette skyldes, at de ikke har indblik i, hvad der foregår i hallen. Hvis ens barn ikke er i stand til at forklare, hvad de laver til træning, og hvordan han/hun oplever træningen, og man samtidig ikke har adgang til at følge sit barns træning, er det således udfordrende for forældrene at vide, hvordan de kan støtte deres barn.

I et interview forklarer en mor til en 11-årig dreng, der spiller badminton, at hun oplever, at det er udfordrende at støtte sin søn som mor og samtidig skulle agere coach eller træner, når sønnen spiller kampe, fordi trænerne ikke er med ude til stævner. Hun forklarer, at hun ofte kan opleve, at hun får sagt noget til sin søn, som han ikke gider at høre, og at derefter lukker helt af overfor hende:

"Der er nogle gange i de coachingsessioner, hvor jeg er nødt til at spørge ham ad 'har du brug for, at jeg siger noget, eller har du brug for, at jeg ikke siger noget?'. Man kan godt fornemme, hvor er han henne - eller man prøver i hvert fald. Nogle gange tænker jeg, at han har brug for at høre noget, hvor jeg så kan mærke, det havde han så ikke. Hvor han lukker af."

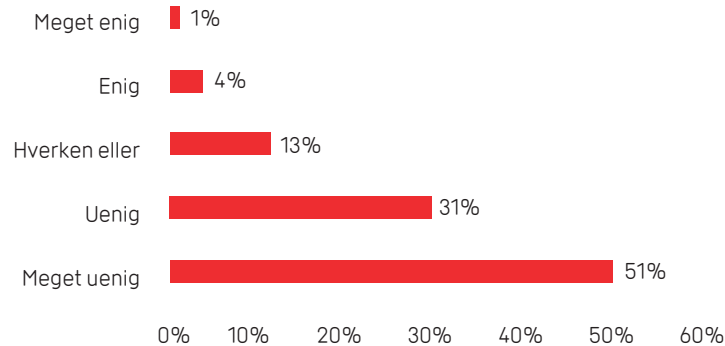
(Mor, søn 11 år, badminton)

Som denne mor beskriver, kan det være svært at vide, hvordan man bedst støtter sit barn i situationer, hvor man har flere roller - forstået som at man skal være både 'mor' og 'coach' - og studier indikerer, at det ikke er helt ukompliceret at have flere funktioner - især, hvis man reelt som forælder ikke er fagligt klædt på til opgaven. I et studie af unge tennisspilleres præferencer for forældreadfærd konkluderer Knight et al. (2010), at unge ikke ønsker tekniske og taktiske råd (medmindre forældrene er eksperter inden for sporten), men i stedet efterspørger generel støtte og kommentarer på indsats og attitude (i stedet for performance).

I de følgende to afsnit vil vi se nærmere på, hvorvidt forældrene oplever, at de henholdsvis har svært ved at snakke med deres barn om dets idrætsdeltagelse, og hvordan de bedst støtter deres barn i hans/hendes op- og nedture.

4.1.1 OPLEVER FORÆLDRENE, AT DET ER SVÆRT AT SNAKKE MED DERES BARN OM DETS IDRÆTSDELTAGELSE?

Størstedelen af forældrene oplever ikke at have svært ved at snakke med deres barn om barnets idrætsdeltagelse (f.eks. i forhold til træning, kamp/stævne/opvisning og oplevelser i idrætten generelt). Som figur 26 viser, er 82% af forældrene uenige i, at den type samtaler er et problem for dem:

Figur 26: I hvilken grad er du enig i følgende udsagn: "Jeg synes, at det er svært at snakke med mit barn om hans/hendes idrætsdeltagelse (træning, kamp/stævne/opvisning og oplevelser i idrætten generelt)"

Når vi ser på, hvorvidt barnets alder har betydning for forældrenes oplevelse af at kunne tale med sit barn om dets idrætsdeltagelse, kan vi – måske ikke overraskende – se, at flere forældre til de yngste børn oplever, at det er vanskeligere at have sådanne snakke med sit barn.

Derudover er samtalerne om idrætsdeltagelsen generelt lettere for de forældre, som selv har erfaring med foreningsidræt: 83% af forældrene med foreningserfaring er uenige i, at det er svært at tale med barnet om dets idrætsdeltagelse, hvorimod det gælder 75% af forældrene uden foreningserfaring.

På linje med forældrene i spørgeskemaundersøgelsen ytrer forældrene i interviewene forskellige oplevelser af, hvorvidt de ved, hvordan de dels støtter barnet i, og snakker med barnet om dets idrætsdeltagelse. Overordnet forklarer forældrene, at de støtter op om barnet ved at tage med til træning og stævner og ved at bidrage med hjælp, hvor der er behov for det – både i forhold til barnet, træneren og foreningen. Derudover forklarer nogle forældre også, at det vigtigste for dem er at bakke op om barnets glæde ved idrætten, som denne mor beskriver således:

"... Vi snakker meget om bare vigtigheden af også at være glad for det. Så lige nu tror jeg snakken mere går på, at det skal være lystbetonet, og man skal synes, det er sjovt, og man skal synes, det er fedt at lære en masse andre børn at kende. Men så snakker vi også lidt om sådan noget som koncentration, fordi der også er det her sådan større fokus på en eller andet måde. Så vi snakker ikke så meget forskelligt..."

(Mor, søn 8 år, fodbold)

Foruden at have en dialog med sit barn om, at det er vigtigt, at de er glade for den aktivitet, de går til, så er der også flere forældre, der i interviewene forklarer, at de er opmærksomme på, at deres barn nogle gange har brug for et kærligt skub til træning, når motivationen for at skulle afsted af og til kan svigte:

I: Tænker du over, hvordan du som forælder kan støtte dit barn i dets idrætsdeltagelse?

Far: Ja, helt bestemt. For det er jo ikke altid, hun måske har lyst til at tage afsted af den ene eller den anden årsag. Det kan jo være nogle gange... Så prøver jeg at spørge ind til, hvorfor det lige er sådan. Og på en gelinde måde prøve at skubbe på for at komme afsted alligevel, for det tror jeg alle sammen vi kender, at nogle gange kan det være svært at komme til træning, eller hvad det nu lige er. Men når man så først kommer afsted, så er det jo det hele værd, og så er det jo meget fedt.

I: Hvordan kan du så prøve at motivere hende til at komme afsted alligevel?

Far: Jamen det kan være f.eks. til gymnastik, hvor hun nogle gange har følt, at hun har kedet sig lidt til træning, fordi hun måske er en af dem, der er lidt bedre i niveau i forhold til dem, hun er på hold med. Så det har måske været lidt for let for hende, tror jeg. Og så snakker vi løbende om, at det kunne man jo snakke med instruktøren om. Altså om det kunne være lidt sværere, eller om man må prøve en anden øvelse, og i det hele taget få italesat, at det nok skal blive sværere, og at der nok skal komme noget, som hun ikke kan, og som hun lærer af. Og man kan jo heller ikke forvente at lære nye krumspring hver gang.

I: Har det været svært eller udfordrende at skulle motivere hende? Har du savnet redskaber til at motivere hende?

Far: Ikke mig personligt.

(Far, datter 8 år, gymnastik)

Ligesom denne far, forklarer flere forældre i interviewene, at der sommetider kan være behov for at snakke med sit barn i forhold til at fremme motivationen for at komme afsted til træning, men ingen af forældrene giver udtryk for, at det er svært at vide, hvordan de skal snakke med deres barn for at motivere dem til at tage af sted. Foruden børnenes til tider svingende motivation for at komme afsted til træning, forklarer en far også, at de samtaler, han nogle gange har med sit barn, er af mere værdibaseret karakter i forhold til dannelse:

I: Hvor meget taler I om det her med at gå til noget i fritiden?

Far: Det bliver italesat. Især hvis der lige er en "down-periode", hvor de [børnene, red.] siger, at de ikke vil gå til noget længere. Jamen det er fint nok, men du skal bare vælge noget andet. Så det bliver italesat. Der bliver ikke sat nogle grænser for, hvad de må gå til.

I: Og hvis de har de her nedture, hvordan taler I så om, at motivationen er nede?

Far: Jamen så er det som regel, fordi de har haft en uheldig episode. Er blevet tacklet forkert eller et andet. Så løser man det, og så er det glemt gangen efter.

I: Når der ikke er nedture, hvor meget taler I så om foreningsliv osv.?

Far: Overhovedet ikke. Når vi så er her, så er der fuldt fokus.

I: Hvordan med på vejen hjem fra sådan en træning her?

Far: Så taler vi om er det gået godt eller ikke gået godt? Hvis det ikke er gået godt, hvorfor så det? Eller hvorfor er det gået godt? I [fodboldklubben] der har de et cafeteria, hvor man kan spise, og hvor de går i bad sammen. Så snakker vi om tingene der.

I: Kan du fortælle lidt mere om ansvaret i forhold til dannelse?

Far: Jamen, det er de sociale kompetencer. Du kalder ikke dine kammerater for "fuckhoveder", eller hvad man hører. Du opfører dig ordentligt, du rejser dig op for en gammel dame i bussen... De der naturlige ting, skal man lære.

I: Er det noget, som I snakker om, f.eks. hvordan man skal opføre sig til håndbold?

Far: Helt sikkert. Og det bliver italesat f.eks. på vej hjem: Hvorfor var det, at du råbte?

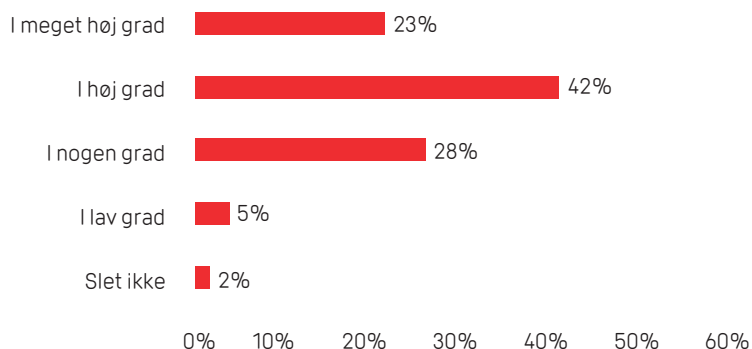
(Far, søn 12 år, håndbold)

I dette interviewuddrag fremgår det, at en far oplever at skulle snakke med sit barn om både motivationen for at komme afsted til træning og de dybere snakke om nogle af de mere sociale kompetencer, faren ser, at man også lærer gennem sporten i forhold til, hvordan man f.eks. opfører sig over for andre.

Generelt fortæller forældrene i interviewene dog, at de samtaler, de har med deres børn, ofte er af mere deskriptiv karakter, når man som forælder f.eks. spørger barnet, om "det har været sjovt til træning, hvad de har lavet, og om der har været nogle fede mål... om de har lavet nogle sjove øvelser", som en mor forklarer.

4.1.2 OPLEVER FORÆLDRENE, AT DE VED, HVORDAN DE KAN/BØR HÅNDBERE BARNETS OP- OG NEDTURE?

Selvom forældrene ikke syntes at have svært ved de generelle samtaler om barnets idrætsdeltagelse, bliver forældrene mere udfordret, når det handler om at håndtere barnets op- og nedture i forbindelse med sin idræt. 65% af forældrene angiver, at de i meget høj grad eller i høj grad ved, hvordan de kan håndtere deres barns op- og nedture. Ca. hver tredje forælder (35%) føler sig således kun i nogen eller ingen grad sikker i deres håndtering af barnets op- og nedture – se figur 27:

Figur 27: Føler du, at du ved, hvordan du kan/bør håndtere de op- og nedture, som dit barn oplever i forbindelse med sin idræt (hvad du kan sige og gøre)?

Også her ser de foreningserfarne forældre ud til at have lettere ved at tale med sit barn, idet 68% af de foreningserfarne forældre føler, at de i meget høj grad eller høj grad ved, hvordan de kan håndtere op- og nedturene, hvilket til sammenligning gælder for 54% af forældrene uden foreningserfaring.

4.1.3 DEN STORE UDFORDRING I FORHOLD TIL AT STØTTE SIT BARN ER 'TID' OG HØJE KRAV TIL FORÆLDRE-INVOLVERING

"Min dreng er konkurrencesvømmer, og det er storebror også. Der er store forventninger til forældredeltagelse som dommer, holdleder og taxi. Det kan være svært bare at få tid samtidig med fuldtidsjob."

(Forælder i spørgeskema)

Selvom forældrene i interviewene generelt giver udtryk for, at de synes, at de ved, hvordan de skal snakke med deres barn om hans/hendes idrætsdeltagelse, er der især ét område, som flere forældre peger på, er udfordrende: Blandt de forældre, der giver udtryk for, at de kan opleve, at det er svært eller udfordrende at støtte ens barn, forklarer de overordnet, at det skyldes tid og de høje krav fra foreningens side om forældreinvolvering. Nogle af pointerne, som vil blive præsenteret i dette afsnit netop vedrørende tid og høje krav til forældre, ligger i naturlig forlængelse af de pointer, der er præsenteret tidligere i rapportens forrige kapitel 3.

I et gruppeinterview forklarer to forældre, at de oplever høje krav om forældreengagement, som rækker ud over "bare" at støtte sit barn i sporten:

I: Bliver man opfordret meget til at deltage i de her ting, som du nævner?

Mor: Ja ja, man skal.. Det gør man.

Far: Rigtigt, rigtigt meget, haha.

Mor: Ja, det er et krav, at man stiller op og engagerer sig.

I: Hvad er de krav?

Far: Det er jo at hjælpe med at løse de her frivillige opgaver som organisering af arrangementer, holdleder, skaffe sponsorer, hjælpe til med weekendture, alt muligt. Men ret høje krav, hvor det kan være mange timer. Men det kan også være at lave kaffe. Men det er jo bare sådan en foreningsting, det kan jo ikke løbe rundt, hvis det ikke er der.

I: Så I er indforstået med, at det er en del af det?

Begge: Ja.

(Mor og far, børn 10 år og 6 år, svømning)

Selvom disse to forældre accepterer, at det er et vilkår, at der er mange krav til forældreinvolvering, når ens barn dyrker foreningsidræt, er der også forældre, der oplever, at det tager overhånd, og at de må sige fra over for nogle ting – både fordi, de ikke føler, at de har tiden til det, men også, fordi de ikke nødvendigvis føler, at de har de rette kompetencer til de opgaver, der kræver forældreinvolvering. En far forklarer f.eks., at de i familien har taget en aktiv beslutning om, at onsdag skal være fri for aktiviteter og opgaver. Han har tre børn, der alle går til sport, og han er selv fodboldtræner og -dommer, "så nu kan jeg ikke mere. Vi holder fri om onsdagen. Det er ikke, fordi jeg ikke gider, jeg har bare ikke tiden til det", understreger han.

Særligt i forhold til manglende kompetencer understreger flere forældre, at de sætter en grænse for, hvad de vil hjælpe med. En far forklarer, at han flere gange er blevet spurgt, om han vil være dommer, hvilket han har sagt nej til, fordi han ikke kender reglerne. Så selvom han gerne vil hjælpe, så skal han også kunne stå inde for det, han siger ja til at bidrage med: "Bage en kage, løfte bolde, sætte på plads. Men jeg kender ikke reglerne ordentligt til at være dommer", understreger han. En mor til en dreng, der spiller fodbold, oplever ligeledes, at foreningen efterspørger hjælp til opgaver, der rækker ud over hendes kompetenceområde, men at det essentielle i forhold til dialogen med foreningen omkring behovet for forældrenes bidrag, er, at foreningen udviser forståelse for, at engagement kan udvises på mange måder:

"De [foreningen, red.] er også gode til at sige, at engagementer kan være på mange måder. Det er ikke bare én måde, og det synes jeg jo også er fint, at foreningslivet er åben over for det. Mere konkret, så kan det jo være alt lige fra kørsel til kampe i weekenden, og jeg tror også, det kan være at hjælpe med træneropgaver.. Ja okay, det tror jeg ikke, at jeg ville blive tilbudt, men du ved, det kan være hjælp med nogle bolde, eller hvis der er en, som er syg eller sådan nogle ting. Men også hvis klubben har brug for forskellige kompetencer, og så er der jo en kæmpe mængde af forældre, der har forskellige kompetencer, som man så, har jeg indtryk af, trækker på."

(Mor, søn 8 år, fodbold)

Således beskriver denne mor altså, at det er okay med forventninger til forældrene, så længe der er en forståelse for og accept af, at alle forældre ikke har kompetencer til at byde ind på alle typer opgaver. Som det også blev præsenteret tidligere i rapporten, synes kravene til forældreinvolvering især at være udfordrende, når man både skal agere mor og coach for sit barn – især i en sport, hvor man ikke kender til det sportstekniske:

“Badminton har faktisk været udfordrende for mig. For det er en idrætsgren, jeg ikke selv kender [...] Badminton kræver faktisk meget forældreopbakning. Når man har et barn, der spiller badminton, tager man selv ud til stævner med ens barn. Der er holdturneringer, men der er ikke så super mange kampe. Og det har nok overrasket os, at der påhviler forældrene så meget... arbejde, det lyder forkert... men at man selv turnerer rundt med sit barn og melder dem til [...] Hvis man har et barn, der spiller badminton, så kræver det meget af forældrene. Mere end hvad jeg synes, er fair. Og jeg er heller ikke sikker på, at det er det bedste, at man som forælder rejser rundt med sit barn, og også er træner for barnet.”

(Mor, søn 11 år, badminton)

Moren forklarer yderligere, at det er svært at skulle coache sit barn mellem sæt i kampe, når man ikke kender til sporten. Hun siger, at hun måske kunne lave noget basis mental coaching, men at hun ikke kan komme med ideer til forskellige slag. Derudover er det svært at vide, hvad hun skal sige til sit barn, når hun ikke ved, hvad de øver på til træning, og hun mangler derfor koblingen fra træning til kamp. Til spørgsmålet om, hvordan foreningen kan hjælpe forældre med at klæde dem på til at støtte ens barn bedst muligt, svarer hun følgende:

“At tage det op på nogle forældremøder. Jeg har savnet i forhold til badminton at blive klædt på som ny badmintonforælder. Der er meget forskel på, om man kender sporten og har et barn, der spiller det. Så kunne man differentiere forældremøderne, så man måske havde to i opstart. Så havde man et for forældre, der ikke kender til sporten, hvor man får basisviden. Du skal vide... du skal selv melde dig til ved denne hjemmeside, du skal selv tage derud, I skal selv dømme. Det er jo noget, vi har lært henad vejen, fundet ud af det i situationen, men ikke noget, vi er blevet præsenteret for. Vi har heller ikke helt opsøgt det, det kunne vi nok også have gjort. Ellers skulle man lige have en side eller to med hovedlinjerne. Sådan er det inden for badminton. Man kunne bare skrive det. Der er ingen grund til, at det er et forældremøde, men en intro har jeg manglet.”

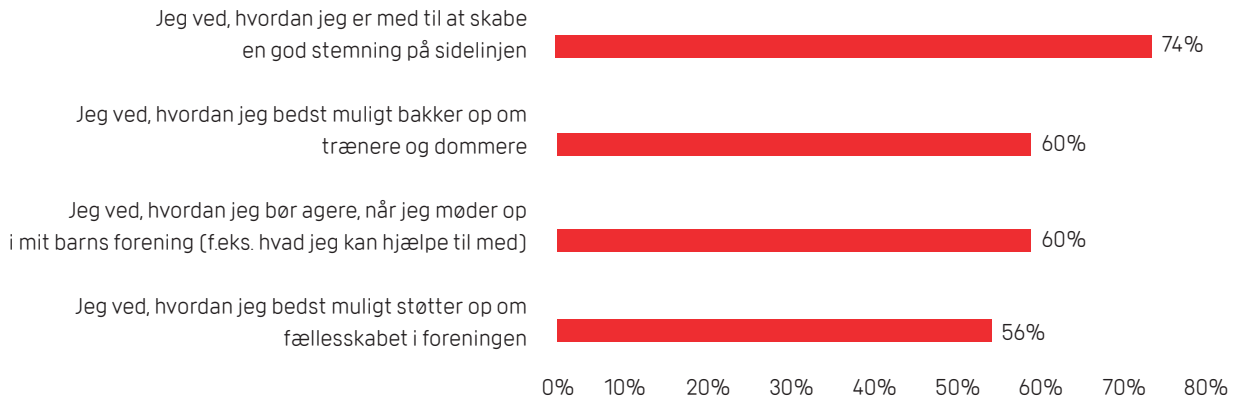
(Mor, søn 11 år, badminton)

Således synes der altså at være særlige krav til forældreinvolvering i nogle sportsgrene, som især er udfordret af, at man ikke kender til den specifikke sport, som kalder på særlig støtte og opbakning til forældrene med henblik på at støtte dem bedst muligt i den opgave, de har som både forælder og træner ved stævner uden trænere.

4.2 HVORDAN OPLEVER FORÆLDRENE DERES EGEN ADFÆRD I FORBINDELSE MED BARNETS IDRÆTSDELTAGELSE?

Vi har spurgt forældrene, hvordan de oplever deres egen adfærd i forbindelse med deres barns idrætsdeltagelse. Figur 28 viser de forældre, som har svaret, at de i meget høj grad eller i høj grad er enige i udsagnene vedrørende adfærd på sidelinjen:

Som det fremgår af tabellen, oplever forældrene især at have viden om, hvordan de kan skabe en god

Figur 28: I hvor høj grad er du enig i nedenstående udsagn? (Viser andelen, der har svaret 'i meget høj grad' og 'i høj grad').

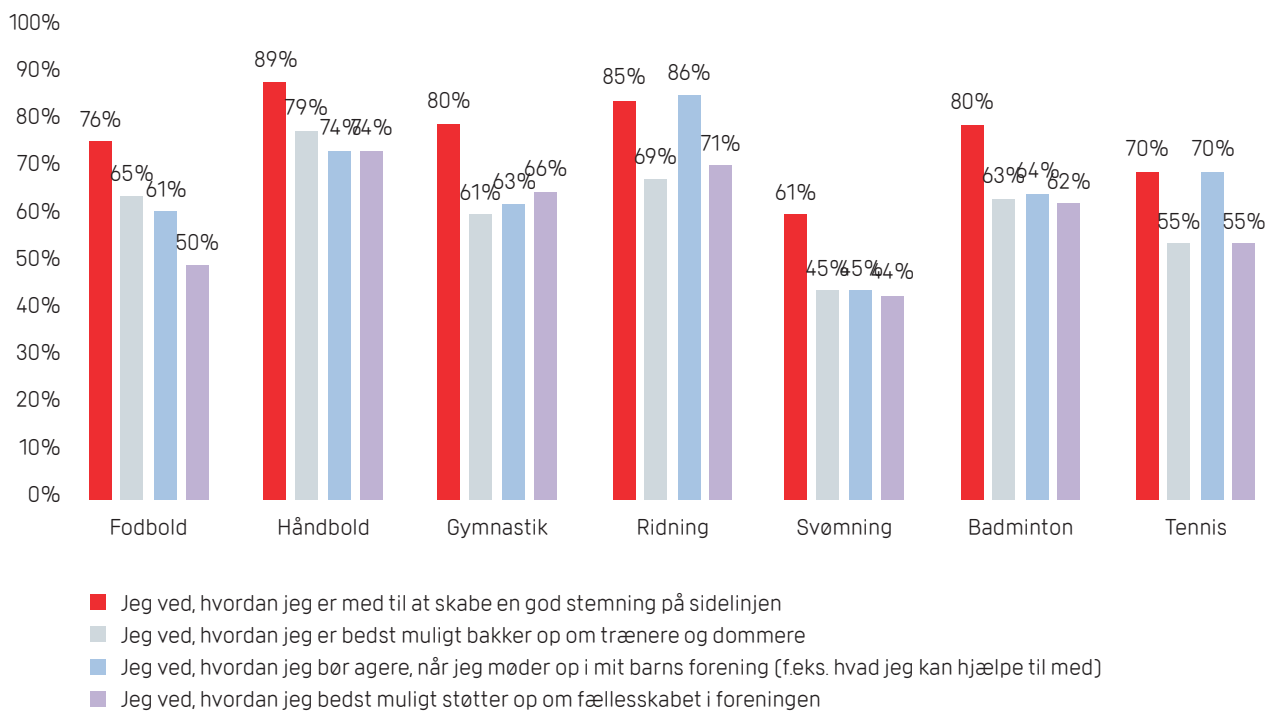
stemning på sidelinjen – det gælder 74% af forældrene. 60% af forældrene er henholdsvis enige i, at de ved, hvordan de bør agere, når de møder op i barnets forening (f.eks. i forhold til at hjælpe til), og at de ved, hvordan de bedst muligt bakker op om trænere og dommere. Forældrene er mest udfordret i forhold til, hvordan de bedst muligt støtter op om fællesskabet i foreningen, hvilket kun 56% af forældrene er enige i, at de ved, hvordan de gør.

I forhold til forældreadfærd ser vi følgende sammenhænge i forhold til forskellige forældregrupper:

- Forældre der ikke har foreningserfaring og ikke har dyrket den samme sport oplever, at det kan være svært at vide, hvordan man skal agere i forbindelse med barnets idrætsdeltagelse.
- Forældrene til de yngste børn samt de yngste forældre, angiver at være mest udfordret.
- Adfærd og forventninger er nemmere at "gennemskue", jo længere tid, barnet har været i foreningen.
- Det er sværere for forældre, der bor i en storby at gennemskue, hvordan man støtter fællesskabet.
- Flere mødre end fædre oplever at være udfordret på, hvordan de skal agere i forbindelse med deres børns idrætsdeltagelse.

Sammenligner vi på tværs af forældregrupperne i de syv idrætsgrene, ser vi nogle interessante tendenser: - se figur 29:

Figur 29: I hvor høj grad er du enig i nedenstående udsagn? (Viser andelen, der har svaret 'i meget høj grad' og 'i høj grad'). Krydset med: Hvilken sport går dit barn til?

"Svømmeforældrene" synes at være mere udfordret end de øvrige grupper af forældre: Færre "svømmeforældrene" angiver, at de er enige i, at de ved, hvordan de skal agere – og det gælder i forhold til alle fire parametre. Til gengæld er især "ride-" og "håndboldforældre" komfortable i forhold til deres egen ageren som idrætsforælder – og dette ses også i forhold til alle fire parametre. "Rideforældrenes" viden om, hvordan de bør agere, hænger formodentlig også sammen med, at der især i denne sport er en stor andel af forældre, som selv har dyrket samme sport.

I forhold til "håndboldforældrene" er det værd at bemærke, at de generelt har udtrykt både stor viden og tilfredshed med foreningen – men har, sammenlignet med de andre idrætter, forholdsvis lav foreningserfaring og forholdsvis få, som selv har gået til håndbold. Dette kan være udtryk for, at "håndboldforældre" generelt oplever, at de bliver inddraget og klædt på til "opgaven" som "håndboldforælder".

4.3 OPSUMMERING

Forskning peger på at vigtigheden af, at forældrene er positivt støttende i forhold til børns idrætsdeltagelse. Set i det lys bør det vække til at eftertanke, at næsten halvdelen af forældrene i spørgeskemaundersøgelsen oplever, at det ofte eller af og til kan være svært at vide, hvordan de bedst støtter deres barn i dets idrætsdeltagelse.

Manglende tid og viden (i forhold til en usikkerhed om, hvordan man bedst taler med sit barn om dets idrætsdeltagelse) er de primære årsager til, at det kan være svært/udfordrende for forældrene at støtte deres barn i idrætten. Især den manglende viden om at støtte sit barn og manglende sparring fra foreningen er udfordrende for den forældregruppe, der ikke selv har foreningserfaring.

Størstedelen af forældrene oplever ikke at have svært ved at snakke med deres barn om barnets idrætsdeltagelse (f.eks. i forhold til træning, kamp/stævne/opvisning og oplevelser i idrætten generelt). Selvom forældrene ikke oplever at have svært ved de generelle samtaler om barnets idrætsdeltagelse, bliver forældrene mere udfordret, når det handler om at håndtere barnets op- og nedture i forbindelse med sin idræt.

Selvom forældrene i interviewene generelt giver udtryk for, at de synes, at de ved, hvordan de skal snakke med deres barn om hans/hendes idrætsdeltagelse, er der især ét område, som flere forældre peger på som udfordrende i forhold til at udvise støtte: Tid og de høje krav fra foreningens side om forældreinvolvering.

Forældrene synes generelt at vide, hvordan de skal agere i forbindelse med deres barns idrætsdeltagelse. Dette gælder især bevidstheden om, hvordan de kan skabe en god stemning på sidelinjen. Dernæst oplever forældrene, at de ved, hvordan de bør agere, når de møder op i barnets forening (f.eks. i forhold til at hjælpe til), og hvordan de bedst muligt bakker op om trænere og dommere. Forældrene er mest udfordret i forhold til at vide, hvordan de bedst muligt støtter op om "fællesskabet" i foreningen – et noget fluffy begreb, hvilket i sig selv medvirker til at gøre det vanskeligt for forældrene at vide, hvordan man kan bidrage aktivt til at styrke fællesskabet.

5.0 FORÆLDRENE'S BUD PÅ TILTAG I FORENINGEN

I dette kapitel vil vi skitsere nogle af de mest centrale budskaber fra forældre i både spørgeskemaundersøgelsen og i interviewene i forhold til, hvad de kunne have behov for fra foreningen for at kunne støtte deres barn bedst muligt.

Nedenfor præsenteres de mest gennemgående pointer, som forældrene på tværs af spørgeskemaundersøgelser og interviews kommer med.

5.1 FORENINGENS KOMMUNIKATION TIL FORÆLDRE

Én af de gennemgående pointer fra forældrene i undersøgelsen er, at foreningerne med fordel kan optimere deres kommunikation ud til forældre. Dette gælder:

- Bedre (og løbende) information.
- Kommunikation gennem flere "kanaler".
- Kommunikation fra trænere til forældre.

Bedre (og løbende) information

Hvad angår forældrenes budskab om bedre (og løbende) information fra foreningen til forældre, er et centralt ønske om, at man som forældre bliver bedre informeret om, hvad der foregår i foreningen, hvilke forventninger de har til forældreengagement mm. Forældrene foreslår bl.a. temaaftener omkring den sportslige del ved stævner og lignende med udgangspunkt i at klæde forældre på, når man ikke kender til rammerne inden for den pågældende sport, som ens barn er i, og derved ikke nødvendigvis ved, hvordan man støtter sit barn bedst.

Derudover foreslås nyhedsbreve, som f.eks. udsendes månedligt, og som handler om, hvad der rører sig i foreningen, f.eks. af sociale arrangementer. Ønsket om nyhedsbreve er især ud fra en konstatering af, at det ikke er alle forældre, der orienterer sig på og benytter sig af Facebook og/eller foreningens hjemmeside. Det foreslås ydermere, at foreningen har et beskrevet "værdisæt" om god forældreadfærd hængt op i foreningen med f.eks. 5 gode råd til forældre/børn vedrørende opførelse/værdier/forventninger.

I forlængelse af ovenstående foreslår en far, at information fra foreninger tilpasses i mængde og tid for at reducere mængden af information, man modtager på én gang. Han fortæller, at han f.eks. ikke ville få læst en pjece på 10 sider med al information samlet, men at han derimod ville få læst en enkelt side med information om ét tema, som er aktuelt i foreningen, så man f.eks. først får information om en forårsopvisning, når det er aktuelt, og ikke et halvt år inden:

"Lad os sige, jeg fik ti sider information om noget... Så ville min motivation til at gå i gang med de ti sider være noget udfordret, fordi jeg kan se, at der er ti af de her sider, jeg skal læse. Det ville der nok være en del, der ville have svært ved at overskue. Så vil det være nemmere at forholde mig til én A4 side... Eller en halv... Løbende. Og så det her med, hvis jeg kan få informationen, når jeg skal bruge den, når det er aktuelt for mig, så jeg ikke skal begynde at læse om, hvad jeg skal være opmærksom på til forårsopvisningerne i marts og april, for det behøver jeg ikke få at vide i september. Det kan jeg sagtens bare få at vide i februar."

(Far, datter 8 år, gymnastik)

Denne far forklarer desuden, at han har oplevet, at man gør det på denne måde i en fodboldklub, hvor forældrene f.eks. modtog kort information om regler for god forældreadfærd, når man er til kamp.

Kommunikation gennem flere "kanaler"

I forhold til den konkrete måde, foreningen kommunikerer ud til forældrene, ytres der eksempelvis et ønske til foreningerne om, at man kan tilknytte to mailkonti på ét barn, så det ikke kun er den ene forælder, der modtager information via mails.

Derudover påpeges det, at kommunikation til forældre via Facebook langt fra rammer alle – dels fordi alle forældre ikke nødvendigvis er brugere af Facebook, og dels fordi det kan være meget tilfældigt, hvad man får opdateret sig på af nyheder og informationer gennem Facebookgrupper eller -sider.

Kommunikationen fra trænere til forældre

Flere forældre ytrer frustration over, at de ikke har adgang til hallen/træningen, mens deres barn træner, og at de derfor føler sig afskåret fra, hvad deres barn laver til træning. Dette opleves både som en frustration i forhold til at kunne følge med i, hvad ens barn laver i sin idræt, men også i forhold til at vide, hvad man kan snakke om med sit barn, når man ikke ved, hvad der foregår i hallen, og ens barn ikke nødvendigvis formår at videreformidle dette. Derfor er det en pointe fra forældre, at træneren eller foreningen bør være mere bevidste om, at hvis man ikke lukker forældrene ind i hallen/træningen, så kræver det ekstra kommunikation at "invitere dem ind" på anden vis – særligt hvis man har en forventning om, at de bidrager med hjælp til foreningen i forbindelse med frivillige opgaver. Her lyder et konkret forslag, at træneren løbende kan sende information ud til forældrene om, hvad der fokuseres på i træningen, hvordan den sociale trivsel på holdet er, hvad de overordnede planer for sæsonen er, og hvilke værdier for holdet, man forsøger at praktisere i træningen. På den måde vil man inddrage forældrene i, hvad der foregår i træningen, uden at forældrene sidder med på sidelinjen. I forlængelse af dette foreslår en forælder, at træneren kunne tage billeder og/eller optage noget video af, hvad de laver til træning, som forældrene kan se og snakke sammen ud fra med børnene derhjemme.

5.2 Vejled og støt nye forældre

En gennemgående pointe fra forældrene i interviewene er foruden en løbende og forbedret kommunikation fra foreningens (og trænerens) side, at nogle foreninger kunne være bedre til at vejlede og støtte nye forældre i foreningen. Det handler ifølge forældrene om, at nogle foreninger med fordel kunne blive bedre til:

- At byde velkommen.
- At vejlede og støtte – særligt de forældre, der ikke kender til den sport, deres barn dyrker.

Byd velkommen

Pointen fra forældrene om potentialet for foreningerne i forhold til at byde nye medlemmer/forældre velkommen i klubben, handler både om, at man overordnet introduceres til foreningen, og at man f.eks. modtager en form for en velkomstmil fra den pågældende træner med en "hej og velkommen"-hilsen. En far til en dreng, der spiller fodbold, foreslår, at man automatisk kunne få en mail, når man tilmelder sig et hold med konkrete informationer:

"Jeg tror faktisk, at det kunne være meget fedt med en automatisk mail, når man melder sig til træning om første træning, og når man melder sig til sit første stævne, hvad det så betyder. Ny sæson, hvad er forskellen fra sidste år - nu går vi mere op i indersider måske."

(Far, søn 5 år, fodbold)

Vejled og støt (især nye) forældre

Det har været en gennemgående pointe i rapporten, at det især er udfordrende for forældre at støtte deres barn i deres idrætsdeltagelse, når de ikke kender sporten. For at imødekomme dette, kommer forældrene med nogle bud på, hvordan foreningen kan tænke i at støtte og vejlede nye forældre i sporten. En forælder foreslår helt konkret, at man kunne afsætte 10 minutter i slutningen af sæsonens første træning til at byde nye forældre velkommen og introducere til konceptet omkring træningerne og sporten overordnet. I forlængelse af dette foreslår en far i samme interviewgruppe, at man kunne bruge samme model forud for eksempelvis et stævne, hvor træneren kunne samle de forældre, der skal med til stævne og "forklare, hvem der har styr på hvad, hvordan man laver udskiftninger, og at det vigtigste er, at de [børnene, red.] har det sjovt", for ifølge denne far italesættes dette aldrig over for forældrene. Derudover foreslås det, at man på Holdsport-app'en kunne have en form for et link eller anden henvisning til information eller video om, hvad et stævne går ud på, hvad der er det gode ved stævner og hvordan man taler om sportsgrenen.

En forælder forklarer i et interview, at de som nye forældre både i foreningen og i sporten har haft gode erfaringer med at blive introduceret til barnets hold i svømning ved at se en video på foreningens hjemmeside, hvor instruktørerne på holdet introducerede til holdet og viste nogle af de ting, som man laver på holdet. Denne far beskriver, at det var meget hjælpsomt for ham i forhold til dels at kunne forstå, hvad holdet og selve sporten/træningen går ud på, dels med henblik på at kunne drøfte muligheden for dette hold med sit barn.

I forhold til at blive støttet i opgaver, der ligger uden for ens forståelsesramme og kompetenceområde, foreslår en forælder helt konkret, at man som forening kunne tænke i at lave "følordninger" for nye forældre, der gerne vil bidrage med frivillige opgaver, men som ikke selv kender til kulturen eller reglerne i sporten:

"Jeg har selv tænkt over det, hvordan de gør det bedst. For det er jo noget med at forstå nogle tekniske ting nogle gange. Jeg synes godt, at de kunne lave sådan en følordning, hvor man kan følge med i forhold til at hjælpe, for så ville det være nemmere at kaste sig over den opgave en anden gang. I stedet for, at man bare pludselig har ansvar for at tjekke tidtagning f.eks., det kaster jeg mig ikke ud i. Men hvis man kunne følge med lidt på sidelinjen og så langsomt blive sluset ind, så ville det blive nemmere at tage de der opgaver, for så ville det sikkert bare være sådan en 'nå, er det bare dét? Det kan jeg da sagtens.'"

(Mor, to børn 6 og 11 år, svømning)

Således ytrer forældre i undersøgelsen altså både et konkret ønske om at blive budt velkommen, når man starter som ny i foreningen, og bedre muligheder for at blive støttet og vejledt – både i forhold til, hvad sporten går ud på, og hvordan man kan bidrage med forskellige frivillige opgaver, selvom man måske ikke selv har erfaringer med sporten.

5.3 TYDELIG FORVENTNINGSADFSTEMNING: GØR DET NEMT AT FORSTÅ, HVORDAN MAN ENGAGERER SIG

"Jeg synes, der mangler klare informationer om, hvordan man som forældre automatisk også bliver et medlem/ressource i foreningen i det øjeblik, man melder sit barn ind. Jeg synes, den frivillighed, som foreninger forventer, mangler afstemning med forældre. Jeg kan sagtens se, at frivillighed er under massivt pres, da ingen har tid eller overskud til at hjælpe og faktisk være frivillige. Det er ikke kun foreningslivet, der lider under manglende frivillighed, men en generel tendens. Jeg kan som mor til tre børn kun være enig i, at det er virkelig svært at nå at være en aktiv medspiller i skolen, frivillig kraft i flere forskellige foreninger, være til stede i egen familie og have et arbejde."

(Forælder i spørgeskema)

Som det fremgår af dette citat, er der en række forældre i denne undersøgelse, der oplever, at det er svært at leve op til de forventninger, de møder fra foreningen i forhold til, at man stiller op til frivillige opgaver. Én af de pointer, der fremhæves blandt denne gruppe af forældre er, at hvis de skal engagere sig i frivillige opgaver, så kræver det som minimum, at foreningen er tydelig omkring, hvad der forventes af dem – herunder klar kommunikation omkring behov for og indhold af frivillige opgaver.

Men det er ikke kun de forældre, for hvem mængden af frivillige opgaver synes uoverskuelige at finde tid til i hverdagen, der ytrer et ønske om, at foreningerne er tydelige omkring deres forventninger til forældre og de opgaver, de mangler hjælp til. Som det også blev pointeret i afsnit 5.2, er der en gruppe af forældre, der gerne støtter op om foreningens arbejde, men som de ikke ved, hvordan de skal gøre det, og det kræver derfor tydelig kommunikation fra foreningens side at nå denne gruppe af forældre.

Når vi spørger forældrene, hvad de har af gode råd til foreningerne i forhold til at gøre det nemmere som forælder at bidrage med frivillige opgaver, foreslår nogle forældre følgende:

- *"Kommunikér mere om alt. Inviter forældrene ind i klubben som frivillige med konkrete og afgrænsede opgaver."*
- *"Ved at tydeliggøre, hvilke opgaver der er brug for hjælp til og lade det være frivilligt. Ingen "tvang", da det skræmmer forældrene væk"*
- *"Vær tydelig omkring forventninger og ræk ud i god tid!"*
- *"De kan "udbyde" små konkrete opgaver, som forældre over sæsonen kan være behjælpelig med (måske i et bookingsystem, hvor man kan melde sig til en frivillig tjans)."*

Således foreslår forældre altså, at **tydelige, afgrænsede opgaver, der er frivillige og som kommunikerer ud i god tid**, vil være en effektiv strategi for foreningerne i forhold til at gøre det nemmere for forældrene at bidrage til opgaver i foreningen.

Flere forældre foreslår helt konkret, at foreningen kunne udarbejde et årshjul til forældrene, som man modtager i starten af sæsonen, der viser de større arrangementer, der er i sæsonen, og noterer, hvilke konkrete opgaver, der er behov for hjælp til. På den måde kan forældrene i god tid melde sig ind på opgaver, så de ikke med kort varsel skal finde tid til at hjælpe med opgaver, som de måske ikke engang kender omfanget af, inden de siger ja til at hjælpe. I forhold til pointen tidligere i rapporten om, at man som forældre kan føle, at de opgaver, der er behov for hjælp til, rækker ud over ens kompetenceniveau, vil foreningen gennem et årshjul også have mulighed for at præcisere forskellige typer af opgaver, der tilgodeser de forskellige kompetencer, som forældrene ligger inde med: kørsel, bage kage, agere dommer, være tidtager mm.

5.4 OPSUMMERING

De punkter, som forældrene peger på i forhold til tiltag, som foreningerne med fordel kan handle på med henblik på at støtte forældrene i deres barns idrætsdeltagelse, er overordnet:

- Bedre information, men ikke altid mere information.
- Vejledning og støtte til (nye) forældre.
- Tydelig forventningsafstemning i forhold til forældreengagement.

Disse tre punkter er forholdsvis overlappende i deres pointer, og går i forlængelse af hinanden: Kommunikationen er f.eks. vigtig for at få skabt en tydelig forventningsafstemning og for at klæde (især de nye) forældre bedre på til at støtte barnets i dets idrætsdeltagelse.

6.0 DET ER IKKE KUN BØRNENE DER GÅR TIL IDRÆT! - EN PERSPEKTIVERENDE OPSAMLING

Rammerne omkring børns liv har de seneste tiår undergået store forandringer. De analoge fællesskaber fylder stadig mindre, børnelivet leves i vid udstrækning foran skærme og lidt populært udtrykt er "tilstedeværelsen afløst af tilstedeværelse". Udviklingen illustreres af tal fra VIVE, der viser:

- At andelen af 7-årige, der er analogt sammen med deres venner flere gange om ugen i perioden 2009-21, er faldet fra 54 til 28 pct. For de 11-årige er procentdelen faldet fra 72 pct. til 50 pct. – fordelt kønsligt er det 40 pct. af drengene, der er sammen flere gange om ugen, mens det for pigerne gør sig gældende for 60 pct.
- At 20 pct. af de 11-årige – og flere drenge end piger – udelukkende er sammen med venner virtuelt i deres fritid. Og tallet stiger kun i takt med, at børnene bliver ældre. For aldersgruppen 11-19 år er det 30 pct. af drengene, der udelukkende er sammen virtuelt, mens tallet for pigerne er 18 pct. (VIVE 2022).

Skiftet fra en analog legekultur til et samvær, der i højere grad er bundet op på skærme, ser også ud til at have haft betydning for det man kunne kalde "børnenes relationelle form" – forstået som evnen til at komme ind i og begå sig i analoge fællesskaber – men også i forhold til, hvordan man rekrutteres ind i foreningslivet. Hvor man tidligere ofte begyndte til en aktivitet sammen med ens venner, begynder mange i dag tidligere sammen med deres forældre, der som konsekvens af en langt mere skærmorienteret, og for nogle forholdsvis bevægelsesfattig, børnehverdag sammen med barnet træffer et valg omkring deltagelse i en idrætsaktivitet.

Det er for en forholdsvis stor gruppe af forældre også et værdibaseret og ideologisk valg, hvor det ikke kun handler om motion, motorik og svømmefærdigheder. Det er også et bevidst tilvalg af arenaer, hvor forældrene har en klar forventning om, at barnet bliver en del af et fællesskab, får nye venner og får styrket sine sociale kompetencer.

I takt med at børnene bliver ældre, bliver deres valg af idrætsinteresse i højere grad båret af såkaldt selvvalg, hvor sociale relationer og personlige interesse bliver afgørende for valg af idræt, men det ændrer ikke ved det forhold, at forældrene er helt afgørende aktører i forhold til, at børn begynder til idræt, men også i forhold til, at de vedbliver med at være idrætsaktive ind i teenageårene.

Betydningen af "støttende forældre" er ret veldokumenteret. Forældrenes støtte medvirker til give større glæde ved sporten, samt at børnene anser sporten som en vigtigere del af deres liv (Hoyle & Leff 1997). I forlængelse heraf kan støttende forældre også være med til at øge børnenes selvværd i forbindelse med sporten, hvilket sammen med øget glæde mindsker risikoen for, at de stopper til den pågældende sport (Leff & Hoyle 1995; Østergaard 2015).

Arbejdet med at klæde forældre på til opgaven med at være positivt støttende idrætsforældre bør dermed være et vigtigt fokusområde i forhold til, at det enkelte barn grundlægger en livslang passion for bevægelse og foreningsliv, men også i forhold til udviklingen af lokale idrætsmiljøer, hvor stadig flere børn og unge vedbliver med at være aktive. Og i den sammenhæng er det afgørende, at vi er opmærksomme på den ret store gruppe af forældre til de ca. 550.000 udøvere i alderen 0-12 år, som føler sig udfordret, når det handler om f.eks.:

- at kunne navigere kompetent i foreningskulturen (43 pct).
- at kunne afkode foreningens forventninger til dem som forældre (41 pct).
- at støtte deres børn i deres idrætsdeltagelse (48 pct).

Denne gruppe er f.eks. kendetegnet ved, at det især er forældre til de yngste udøvere, at det er de yngste forældre, at de ikke har den store foreningserfaring og at de er mødre. Især foreningserfaring – og i mindre grad "idrætsdisciplinerfaring" – ser ud til at have betydning for forældrenes evne til at støtte deres børn i forbindelse med idrætsdeltagelse.

I lighed med, at den sociale arv har stor betydning i forhold til børns generelle livsmuligheder, gør det samme sig gældende i forhold til idrætsdeltagelse. Hvor den negative sociale arv klassisk er bundet op på en opvækst i en familie med et svagt fundament, er præmisserne for en stor gruppe af de børn, der vokser op i hjem med forældre uden funktionel foreningserfaring, at størstedelen af forældrene i vid udstrækning gerne vil "lykkes" i forhold til deres børns deltagelse i det idrætsliv, som de i udgangspunkt vurderer som en central livsarena, der bidrager positivt til deres børns udvikling. Og det store flertal ser ud til at være parat til at blive klædt på til opgaven! Spørgsmålet er så bare, hvordan vi griber den udfordring an, således at forældrene rent faktisk oplever, at de bliver klædt på til opgaven – og at de frivillige i foreningerne ikke brænder ud.

Inden vi går videre med at kigge på udfordringer og anbefalinger

Det er vigtigt at slå fast, at den helt store gruppe af forældre helt overordnet er tilfredse med det idrætstilbud deres børn er en del af! Flertallet føler sig hjemme i kulturen, har en fornemmelse af forventningerne, oplever at informationsniveauet er passende osv. Og generelt er de imponerede over de mange frivillige, de gennem deres børns idrætsdeltagelse møder i foreningslivet. Udfordringen består således i at gøre et godt produkt endnu bedre, således at vi i foreningslivet bliver endnu bedre til at tilbyde en inkluderende kultur, der gør, at stadig flere børn oplever idrætslivet som en inkluderende kultur, som de også har lyst til at være en del af, når de bliver teenagere – og at flere forældre forstår betydningen af, at deres børn er en del af et fællesskab omkring idrætten, der ikke blot handler om træning og resultater, men også har betydning for deres liv udenfor både banen og bassinet!

MANGE UDFORDRINGER – FIRE ANBEFALINGER

I rapporten er gengivet en række af de forslag, som forældrene har til, hvordan foreningerne kan blive bedre til at klæde forældrene på til opgaven med at være "støttende idrætsforældre", herunder årshjul, så man ved, hvornår man skal hjælpe til, "følørdninger", tilpasset kommunikation, videoer, nyhedsbreve m.v. Udfordringen ved mange af disse forslag er, at de ofte rammer ind i en foreningsvirkelighed, hvor man er presset på ressourcer, og akut skal finde en dommer til kl. 18.30. Forældrene er som oftest med på, at dette er en udfordring, som let kan udvikle gordisk knude, hvor forældrene efterspørger produkter og information, der kan hjælpe dem med at støtte deres børn, og at de kan engagere sig, mens de i forvejen engagerede frivillige ikke har ressourcer til at imødekomme forældrenes forventninger.

Den udfordring lægger naturligt op til overvejelser omkring, hvordan man i de enkelte foreninger, forbund og DIF på en enkel og funktionel måde kan møde en gruppe af forældres behov for støtte og information, uden det tager livet af de frivillige. Det kan gøres på mange måder, men med afsæt i rapporten vil vi give følgende anbefalinger:

1 Fokus på at forældrenes helt centrale funktion som "gatekeepers" i børn liv - og dermed også som vigtige samarbejdspartnere, vi ikke "sætter udenfor døren"!

Den store gruppe af forældre vil gerne foreningslivet, men mange er ikke er fortrolige med kulturen. Hvis foreningerne ønsker at børneudøvere også skal blive til ungdomsudøvere, skal man være opmærksom på betydningen af børn og forældres samtale omkring middagsbordet. Det er i vid udstrækning her, at samtalen omkring begyndelse, skifte eller evt. det at stoppe til sport tages – og ikke sammen med holdkammerater eller trænere. Fortællingen om forældrene som "bimlende psykoperter, der kun har fokus på deres egen børn" holder ikke i mødet virkeligheden. Det helt store flertal af forældre har en værdibaseret tilgang til deres børns idrætsdeltagelse, er realistiske omkring deres egne børns evner, har stor respekt omkring frivillighed og har IKKE ambitioner om, at deres børn bliver professionelle atleter, men ambitioner om, at deres børn bliver en del af en arena, hvor de har det sjovt, er trygge og udvikler sig. De er centrale samarbejdspartnere, som skal klædes på til opgaven, og det giver ingen mening at sætte dem udenfor døren – hverken i praksis eller i overført betydning.

2 Helt basic ikke-karikeret introduktion til det at være idrætsforælder, målrettet forældre uden foreningserfaring

Forældrene vil gerne lykkes som forældre - også i forhold til det at være idrætsforældre. Studier peger på at forældrene ønsker at blive klædt på til opgaven (Thrower et al. (2019), og at en aktiv forældrepolitik har positive implikationer i forhold forældrenes engagement (Madsen 2018). Undersøgelsen peger på det samme – forældre, der positivt spørger efter information og viden, der gør, at de forstår kulturen og kan støtte deres børn i forbindelse med idrætsdeltagelsen, engagerer sig mere. Undersøgelsen peger også på behovet for differentiering i forhold til kommunikationen – forstået sådan, at det især er forældre til de yngste udøvere, der oplever at det er vanskeligt at støtte deres børn, mens det for forældre til de lidt ældre børn måske i højere grad handler om at klæde dem på til samtalen omkring vigtigheden af at vedblive med at være en del af et foreningsfællesskab, der rummer meget mere end blot aktiviteten.

Det forekommer ret oplagt, at en forældregruppe, der gerne vil lykkes, efterspørger helt konkrete redskaber – samtalekort, videoer m.v., der kan være med til at facilitere en god snak omkring oplevelser i forbindelse med træning og konkurrencer – og ikke alt for generelle udsagn om, at det er vigtigt at spørge ind til attitude og ikke performance, men derimod mere konkrete bud på, hvordan det kan gøres i praksis.

Og drop den karikerende form – det er forældre, der tager opgaven dybt alvorligt – det er VIGTIGT for dem – og derfor vil de også gerne tages alvorligt i vores kommunikation til dem!

3 Over halvdelen af forældrene vil gerne engagere sig, men det kræver flere deltagelses- muligheder - og det har de lokale foreninger brug for hjælp til!

En gruppe af forældre understreger, at foreningen ikke umiddelbart kan forvente, at man som forælder vil deltage aktivt i det omfang, foreningen lægger op til, fordi det langt fra er alle, der har tid, lyst og mod til at engagere sig i de forskellige opgaver.

Samtidig skal man være opmærksom på at VIVEs "Frivillighedsrapport" fra 2020 viser, at over halvdelen i aldersgruppen 26-55 år er villige til at engagere sig, HVIS de blev spurgt, samt at frivillighed som oftest begynder med, at man bliver spurgt om at varetage enkeltstående, tidsbegrænset opgave (VIVE 2020). Denne undersøgelse indikerer, at den store gruppe af forældre gerne vil engagere sig, hvis de bliver spurgt, men at opgaven ikke skal være i morgen. De efterspørger årshjul, information i god tid, at opgaven udføres når de alligevel er der og opgaver som afspejler deres kompetencer, for det er ikke kun i forhold til deres børn, at det er vigtigt at de lykkes - det er også vigtigt for forældrene, og derfor skal man ikke være dommer, hvis man ikke kender reglerne!

Rekruttering af frivillige er ikke en enkel opgave, for selvom der er indikationer i retning af, at der er et potentiale, så har de lokale foreninger svært ved at finde de ressourcer, der skal til for at forløse potentialet i praksis. Det er oplagt, at en del lokale foreninger gentænker involvering af forældre, således at f.eks. de tusindvis af timer, der bruges på at vente udenfor døren, bringes i spil, så de kan bringe værdi ind i foreningen!

4 Støv noget af det eksisterende disciplinspecifikke forældremateriale af - og udarbejd et fælles materiale "Det er ikke kun dit barn der går til idræt", der på dansk, engelsk m.v. introducerer til, hvad det vil sige at være en del af foreningslivet, når man er ny forælder - og når ens børn har været aktive i et par år!

Der er ikke mange forældre, der har nævnt nogle af de ellers rigtig gode intromaterialer, der er udarbejdet af diverse specialforbund - materialer, der set udefra er af rigtig høj kvalitet! Det virker til, at disse materialer er en integreret del af den onboarding-proces, det reelt er at integrere en ny familie i foreningslivet.

Der er brug for et langt større fokus på "Den gode velkomst i foreningslivet", der helt enkelt introducerer til, hvordan en forening er skruet sammen, hvad kontingentet går til, hvad det vil sige at være frivillig og hvilke opgaver man kan udføre m.v. Måske burde "Den gode velkomst" være et fælles projekt på tværs af idrætsgrene - udfordringerne er langt hen ad vejen de samme, og hvis forældre føler sig taget godt imod i én forening, er der langt større chance for, at de også føler sig hjemme, hvis deres barn på et tidspunkt vælger at skifte klub eller sportsgren!

BILAG 1

FORÆLDRENE'S ROLLE I DERES BØRNS IDRÆTSDELTAGELSE - NOGLE FÅ NEDSLAG FRA FORSKNINGSLITTERATUREN

Med henblik på at etablere en teoretisk ramme omkring analysen af de indsamlede data vil der i dette bilag kort blive introduceret til en række forskningsmæssige nedslag i forhold til at forstå tematikken "forældres rolle i deres børns idrætsdeltagelse". I forsøget på at give en forståelse for foreningslivets forventninger til udøvernes forældre har vi desuden valgt kort at kigge på en række specialforbunds nyere udgivelser vedr. "idrætsforældre-rolle". Som det vil fremgå, er materialerne båret af en forståelse af forældre som vigtige aktører i deres børns idrætsliv.

Forældrene er stadig mere engagerede i deres børns idrætsliv! - og i alt muligt andet...

En stadig voksende andel af forældre har en grundlæggende forståelse af at alt, hvad de gør – herunder deres engagement i f.eks. idrætslivet – har afgørende betydning for deres børns trivsel, udvikling og fremtid. Denne udvikling er af den engelske sociolog Frank Furedi forsøgt indfanget i begrebet "forældre-determinisme" (Furedi 2002), som bl.a. i forhold til idrætslivet kan komme til udtryk som et stadig større følelsesmæssigt og tidsmæssigt engagement.

Studier viser, at forældres involvering i deres børns idrætsliv er steget markant de sidste årtier (Romani 2019; Stefansen et al. 2018; Strandby et al. 2019; Wheeler & Green 2014), hvilket også gør viden om deres indflydelse på børnene desto mere væsentlig. Det er vigtigt at være opmærksom på, at forældrenes engagement kan have mange forskellige afsæt – en genuin interesse for selve aktiviteten, opfattelsen af sport som en øvebane for personlige kompetencer, eller en erkendelse af, at sporten måske er en af de sidste kendte arenaer, hvor børn og forældre har fælles erfaringer (Bugge & Østergaard 2021).

Forældres engagement er vigtig i forhold til såvel at komme i gang med at dyrke sport, som at de fortsætter engagementet - men det er vigtigt at finde en god balance!

Forældres betydning for, at børn kommer i gang med at dyrke idræt er - især for de mindste børn – ret oplagt, og veldokumenteret. Interessant i den sammenhæng er, at nyere undersøgelser peger på, at forældrenes egen involvering i idræt kun har mindre betydning i forhold til, at de yngste børn kommer i gang med at dyrke den knap så specialiserede "børneidræt", mens forældrenes erfaringer med at dyrke idræt ser ud til at have større betydning for de 7-15-årige (Rask m.fl. 2022, Rask & Toudal 2021).

I et longitudinelt studie af over 1.000 danske skolebørns deltagelse i foreningsidræt finder Romani (2019), at forældres involvering i børns idrætsdeltagelse øger sandsynligheden for, at barnet vil deltage i sporten. Dog påpeger Romani også, at både over- og underinvolvering kan have negative konsekvenser, og andre internationale studier finder ligeledes, at forældres involvering er en fin balancegang mellem støtte og pres (Bonavolontà et al. 2021; Strandby et al. 2019).

Det handler mindre om kvantitet og mere om kvalitet - effekten af "støttende" forældre.

Hovedparten af studier undersøger udelukkende effekten af forældres egen opfattelse af deres involvering og opbakning, men mere centralt er det måske, hvorvidt og hvordan børn og unge selv ønsker, at deres forældre agerer? Her udforsker flere den til tider fine grænse mellem forældres støtte og pres, samt hvorvidt og hvordan det påvirker børn og unges deltagelse i idræt. I litteraturen er der en generel opbakning til påstanden om, at støtte fordrer mere positive udfald end pres, da opmuntring og støtte fremmer glæden ved sporten og den indre motivation (Knight et al. 2017; Elliot & Drummond 2017). Betydningen af "støttende forældre" er ret veldokumenteret. Forældrenes støtte medvirker til at give større glæde ved sporten, samt at børnene anser sporten som en vigtigere del af deres liv (Hoyle & Leff 1997). I forlængelse heraf kan støttende forældre også være med til at øge børnenes selvværd i forbindelse med sporten, hvilket sammen med øget glæde mindsker sandsynligheden for følelsen af udbrændthed og i sidste ende risikoen for at stoppe til den pågældende sport (Leff & Hoyle 1995).

Ifølge et studie af Stein et al. (1999) er det centrale ved forældrenes engagement ifølge børnene ikke det kvantitative niveau af deltagelsen, men derimod en kvalitativ vurdering af graden af engagement som "for lidt", "tilpas" og "for meget", der påvirker deres glæde og stress forbundet med sporten. Forældrenes deltagelse skal således være en mere eller mindre udefinerbar "tilpas" grad, da både for lidt og for meget kan resultere i højere stress og mindre glæde. Nyere danske undersøgelser indikerer, at forældrene i nogen grad overvurderer den betydning, som deres børn tillægger forældrenes engagement i deres fritidsliv (Benn m.fl. 2018; Bugge & Østergaard 2021).

Forældre skal kombinere det at involvere sig med også at give deres børn plads, således at sporten opleves som såvel et fællesrum, men også et frirum!

Strandbu et al. (2019) finder i et studie af norske unge, at de ønsker, at forældrene er involveret, men at graden af involvering afhænger af, hvilken del af idrætsdeltagelsen det vedrører. Eksempelvis bifaldes forældres rolle i at opmuntre til idrætsdeltagelse, da det anses som en sund aktivitet, imens de unge ikke ønsker forældrenes indblanding i deres sociale relationer med holdkammerater. Ligeledes finder de unge det velkomment at få støtte og opbakning ved manglende motivation, hvorimod beslutninger om at blive ved eller stoppe skal være ens egen. Derudover pointeres det også, at sporten kan agere et frirum, som forældre ikke altid skal være en del af, da det kan være med til at støtte de unges stigende grad af autonomi. Heldigvis konkluderes det, at forældre ifølge børnene i overvejende grad er opmærksomme på og accepterer deres grænser.

Mere fokus på at attitude end på performance!

I et studie af unge tennisspilleres præferencer for forældreadfærd konkluderer Knight et al. (2010), at unge ikke ønsker tekniske og taktiske råd (medmindre forældrene er eksperter inden for sporten), men i stedet efterspørger generel støtte, kommentarer på indsats og attitude (i stedet for performance), praktiske råd, respekt for sportsetikette, samt at både verbal og nonverbal adfærd er støttende.

Forældrene efterspørger hjælp!

Enkelte studier undersøger, hvilke informationer eller redskaber forældre efterspørger i forhold til at motivere og bakke bedst muligt op om deres barns idrætsglæde. Her finder Thrower et al. (2019) eksempelvis, at forældre har et klart ønske om indføring i og viden om, hvad de kan forvente af deres barns idrætsdeltagelse, og konkluderer, at det er nødvendigt at udstyre forældrene med viden, der hjælper dem med at forstå forenings-, trænings- og konkurrencekulturen.

En tilgang til at støtte forældre i deres rolle som idrætsforældre og klæde dem bedre på til at støtte deres børn, er at have en aktiv forældrepolitik. Madsen (2018) finder, at en aktiv forældrepolitik fra klubben har positive effekter for forældre-barn relationen i dansk elitefodbold. Forældrepolitikken har fungeret som en guideline for forældrene, hvilket har hjulpet dem til at finde deres rolle som fodboldforældre, hvormed de bedre kan hjælpe og støtte deres børn bedste muligt. På baggrund af heraf anbefaler Madsen (2018), at både amatør- og eliteklubber udarbejder en forældrepolitik med retningslinjer og guidelines til "korrekt" forældreadfærd.

Det er dit barn der spiller - ikke dig! - forældrematerialet er en god blanding værdier og konkret viden.

Det materiale, som de 8 medvirkende specialforbund anvender i forhold til at klæde forældrene på til opgaven med at blive en kompetent og støttende "idrætsforælder", hviler på en positiv tilgang til forældre som vigtige ressourcepersoner i forhold til deres barns idrætsdeltagelse. DHF's 13. bud om børnehåndbold henvendt til trænere er eksempelvis, at "Forældrenes indstilling er vigtig for både børnene, dig og klubben. Involver forældrene og skab dialog, så de forstår deres rolle som støttepersoner" (DHF u.å.[A]).

I forsøget på at klæde disse "støttepersoner" på til opgaven har såvel SvømDanmark som Badminton Danmark indgået samarbejdet med konsulentvirksomheden Mental Motion, som tilbyder forældre værktøjer, vejledning og gode råd til deres rolle som sportsforældre (Rasmussen 2020; Stub u.å.). Derudover har Badminton Danmark udviklet sit eget "Forældre"- afsnit på deres hjemmeside om fairplay, opbakning og god opførsel (Badminton Danmark u.å.), og i samarbejde med DGI udarbejdet et udførligt forældremateriale, der indeholder en guide til nye forældre i badminton, information om badmintonregler og turneringer, gøde råd til at komme godt i gang med badminton, måder at støtte (og ikke støtte) sit barn på samt forældres betydning for klubben (DGI u.å.).

Ovenstående materiale indeholder således både idrætsspecifik information om regler og turneringer, men har også fokus på bredere værdibaserede råd til, hvordan forældre bedst muligt støtter et idrætsdeltagende barn. Som det kan ses til højre, har badminton 10 råd til forældre, og mange andre forbund har ligeledes udarbejdet et antal råd eller bud til forældrene. DTF har eksempelvis 7 bud til forældre (Dansk Tennis Forbund u.å.), DBU gør brug af de 10 forældrebud og DHF af 10 forældreråd. Fælles for dem alle er, at fokus er på at bakke op, være støttende og positiv, deltage uden at blande sig, respektere trænere, klubben og dommere samt fokus på, at barnet har det sjovt - og ikke kun fokus på resultatet. Der bliver også

påpeget praktiske råd, som at sørge for fornuftigt udstyr, komme til tiden og huske mad og drikke inden kampe. Flere af rådene går også igen, hvor både badminton, fodbold og håndbold eksempelvis råder om, at det er "dit barn som spiller [sporten] – ikke dig!" (DHF u.å.[B]; DBU u.å.)

Eksempel fra DGI og Badminton – Ti råd til forældre

TI RÅD TIL FORÆLDRE

- Mød op i hallen – dit barn ønsker det
- Støt alle – ikke kun dit eget barn har behov for ros
- Respekter trænere – bland dig ikke i træningen/-vejledningen undervejs
- Kom kun med positive råd – ellers skal du tie stille!
- Hjælp andre forældre til at få samme holdning
- Opfordre dit barn til at deltage – pres ikke
- Spørg ikke kun om resultatet – spørg om det var sjovt
- Sørg for rigtigt og fornuftigt udstyr – overdriv ikke
- Husk sund kost og vand – det giver ny energi til kampene
- Vis respekt for arbejdet i klubben – bak op om initiativer. Du behøver ikke andre forudsætning for at tage del i klubbens liv end lyst og engagement
- Tænk på, at dit barn spiller badminton – ikke dig!

Der er også specialforbund, der har udarbejdet mere idrætsspecifik informationsmateriale, som kan hjælpe forældre i deres barns idrætsdeltagelse. Eksempelvis har Dansk Ride Forbund har udviklet et gratis online forældrekursus "Hjælp! Mit barn er startet til ridning – Gode råd og tips til dig, der er forælder til et barn i elevskolen" med videoer og quizzer om bl.a. sikkerhed, forsikring og hvordan man klargør en hest (Dansk Ride Forbund u.å.).

Et kort kig på de forskellige materialer tegner et billede af kvalitetsmaterialer med en god blanding af generelle værdibaserede udsagn, og meget praktiske råd til, hvordan man agerer i forhold kamp, kost osv. Samtalerne med de involverede specialforbund indikerer også ret klart, at det ikke så meget er materialernes indhold, der er udfordringen, men at få bygget bro mellem de forældre, der efterspørger viden – og så al den viden, der faktisk er tilgængelig, som kunne medvirke til at gøre sporten til en endnu bedre oplevelse for såvel børn som forældre.

LITTERATURLISTE

- Benn, C. L.; S. Haugegaard; D. M. Lindeskov & S. Østergaard (2018). Gutter, vi skal altså holde sammen, ellers bliver vi nakket! Perspektiver på tweens, trivsel og fællesskaber. *Ungdomsanalyser. nu*: Frederiksberg.
- Bonavolontà, V.; S. Cataldi; F. Latino; R. Carvutto; M. De Candia; G. Mastrorilli; G. Messina; A. Patti; F. Fischetti (2021). The Role of Parental Involvement in Youth Sport Experience: Perceived and Desired Behavior by Male Soccer Players. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, vol. 18.
- Badminton Danmark (u.å.). For forældre. Lokaliseret på: <https://badminton.dk/om-badminton-danmark/love-regler/spilleregler/fairplay/for-foraeldre/>.
- Bugge, N.; A. E. Jensen & S. Østergaard (2021). Fritidsliv for 3.-6. klasse-En rapport om trivsel, omvalg og fællesskaber. *Center for Ungdomsstudier*: Frederiksberg.
- Dansk Ride Forbund (u.å.). E-læringskursus til forældre. Lokaliseret på: <https://rideforbund.dk/rideklub-elevskole/4-uddannelse/e-l%C3%A6ringskursus-til-for%C3%A6ldre>.
- Dansk Tennis Forbund (u.å.). *De 7 bud til forældre*. Lokaliseret på: <https://tennis.dk/spiller/turneringer/individuelle-turneringer/vinter-tour/>.
- DBU (u.å.). De 10 forældrebud. Lokaliseret på: https://www.dbu.dk/media/10513/de_10_foraeldrebud.pdf.
- DGI (u.å.). *Få den bedste start på livet som badmintonforældre*. Lokaliseret på: <https://www.dgi.dk/badminton/badminton/for-badmintonforaeldre>.
- DHF (u.å.[A]). *13 Bud om børnehåndbold*. Lokaliseret på: https://www.dhf.dk/media/17137/btu_13-bud-om-boernehandbold.pdf.
- DHF (u.å.[B]). De 10 forældreråd - 10 gode råd til hvordan du bedst støtter dit barns deltagelse i håndboldsporten. Lokaliseret på: <https://haandbold.dk/media/1318/de-10-foraeldrebud.pdf>.
- Elliott, S. K. & M. J. N. Drummond (2017). Parents in youth sport: what happens after the game? *Sport, Education and Society*, vol. 22(3), s. 39-406.
- Espersen, H m.fl. (2020): Frivillighedsundersøgelsen. En repræsentativ befolkningsundersøgelse af udviklingen i danskernes frivillige arbejde, VIVE, København.
- Furedi F. (2002). Paranoid parenting: Why ignoring the experts may be the best for your child. *Chicago Review Press*.
- Hoyle, R. H. & S. S. Leff (1997). The role of parental involvement in youth sport participation and performance. *Adolescence*, vol. 32(125).
- Knight, C.; S. Berrow & C. Harwood (2017). Parenting in Sport. *Current Opinion in Psychology*.
- Knight, C. J.; C. M. Boden & N. L. Holt (2010). Junior Tennis Players' Preferences for Parental Behaviors. *Journal of Applied Sport Psychology*.
- Leff S. S. & R. H. Hoyle (1995). Young Athletes' Perceptions of Parental and Pressure. *Journal of Youth and Adolescence*, vol. 24(2).
- Madsen, M. (2018). Forældre-barn relationen i talentudvikling - Et mikrosociologisk studie om forældre-barn relationens betydning i elite ungdomsfodbold. *Institut for Idræt og Ernæring*.
- Pilgaard, M & Rask, S (2016): Danskernes motions- og sportsvaner, *Idrættens Analyseinstitut*, Aarhus.
- Rask, S.; F. Petersen; K. Hansen & M. Eske (2022). Danskernes motions- og sportsvaner 2020 - Baggrundsrapport. *Idrættens Analyseinstitut*: Aarhus.
- Rask, S. & E. Toudal (2021). Idræt blandt 3-6-årige børn - Notat 4 i Danskernes motions- og sportsvaner 2020. *Idrættens Analyseinstitut*: Aarhus.
- Rasmussen, J. K. (2020). 'Sidelinjen - støt dit barns talent' - en online service og tilbud til badmintonforældre. *Badminton Danmark*. Lokaliseret på: <https://badminton.dk/2020/06/22/online-service-til-badmintonforaeldre/>.
- Romani, A. Q. (2019). Parental behaviour and children's sports participation: evidence from a Danish longitudinal school study. *Sport, Education and Society*.
- Stefansen, K.; I. Smette & Å. Strandbu (2018). Understanding the increase in parents' involvement in organized youth sports. *Sport, Education and Society*, vol. 32(2), s.162-172.
- Stein, G. L.; T. D. Raedeke & S. D. Glenn (1999). Children's Perceptions of Parent Sport Involvement: It's Not How Much, But to What Degree That's Important. *Journal of Sport Behavior*, vol. 22(4).
- Strandbu, Å.; K. Stefansen; I. Smette & M. R. Sandvik (2019). Young people's experiences of parental involvement in youth sport. *Sport, Education and Society*, vol. 24(1), s. 66-77.
- Stub, T. (u.å.). Svømmeforældre. *Svøm Danmark*. Lokaliseret på: <https://www.svoem.org/Discipliner/Svoemning/Viden-og-kompetence/Svoemmeforaeldre/>.
- Thrower, S.; C. Harwood & C. Spray (2019). Educating and Supporting Tennis Parents: Grounded Theory of Parents' Needs During Childhood and Early Adolescence. *American Psychological Association*.
- Wheeler, S. & K. Green (2014). Parenting in relation to children's sports participation: generational changes and potential implications. *Leisure Studies*, vol. 33(3), s. 267-284.

